

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrs

2015. GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

RĪGĀ 2016

Saturs

PRIEKŠVĀRDS	3
PAMATINFORMĀCIJA	4
MĒRĶI UN TO IZPILDE	5
PĀRSKATA GADĀ NOTIKUŠĀS BŪTISKĀS PĀRMAIŅAS	5
DARBĪBAS REZULTĀTI	7
TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES MIRUŠAJIEM.....	8
Nevardarbīgas nāves gadījumu skaits Latvijā	10
Vardarbīgas nāves gadījumu skaits Latvijā	11
Bērnu un pusaudžu mirstība	14
Tiesmedicīniskās ekspertīzes neatpazītiem mirušiem	14
DZĪVO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES	15
KOMISIJAS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES	17
EKSPERTU IZBRAUKUMI UZ NOTIKUMA VIETĀM UN PIEDALĪŠANĀS TIESAS SĒDĒS	18
EKSPERTĪZES UN IZPĒTES DEPARTAMENTA STRUKTŪRVIENĪBU DARBĪBAS PĀRSKATS	19
Tanatoloģijas nodaļa.....	19
Klīniskā tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļa.....	21
Reģionālās nodaļas	23
Tiesu histoloģijas laboratorija	36
Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorija	37
Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorija	39
Tiesu toksikoloģijas laboratorija	40
LATVIJAS AUDU BANKAS NODAĻA.....	42
ZINĀTNISKI METODISKĀ PADOME.....	43
FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI	46
CENTRA KOPĒJAIS FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS.....	46
DARBS SAIMNIECISKAJĀ UN IEPIRKUMU JOMĀ	48
PERSONĀLS	50
DARBA IZPILDES REZULTĀTU NOVĒRTĒŠANA	51
DARBINIEKU IZGLĪTĪBA.....	52
DARBINIEKU KVALIFIKĀCIJAS UZTURĒŠANA.....	53
DARBINIEKU VIEDOKĻA APZINĀŠANA	54
KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	55
PASĀKUMI, KAS VEIKTI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UN IESTĀDES ADMINISTRĒŠANAS UZLABOŠANAI	56
PASĀKUMI, KAS VEIKTI VADĪBAS AUDITA UN IEKŠĒJĀS KONTROLES IETEIKUMU REALIZĀCIJAI	58
IEKŠĒJĀ KVALITĀTES KONTROLE.....	58
ĀRĒJO INSTITŪCIJU VĒRTĒJUMI	59
STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA	60
CENTRA 2016.GADA ATTĪSTĪBAS PRIORITĀTES	61
CENTRA 2016.GADA ATTĪSTĪBAS PRIORITĀTES	61
PLĀNOTĀ SADARBĪBA RESORA IETVAROS	62

PRIEKŠVārds

2015.gads Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centram (turpmāk – Centrs) bijis saspringts un nozīmīgs, jo līdzšinējās direktores Aijas Mežsargas vadībā paveikti vairāki svarīgi un stratēģiski nozīmīgi darbi. Viens no tiem – ieviesta elektroniskā ekspertīzes un izpētes informācijas sistēma (turpmāk - EIIS) Centra Ekspertīzes un izpētes departamenta (turpmāk – EID) struktūrvienībās. Kā otrs nozīmīgākais veikums vērtējams EID akreditācijas sfēras paplašināšana ar Tiesu medicīniskās kriminālistikas metodi “Rentgena fluorescentās spektrālās analīzes (RFSA) metode”, ko akreditēja Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs.

Bez iepriekšminētajiem 2015.gadā Centrā kopumā paveikts liels darbs iestādes darbības nostiprināšanā un attīstībā: turpināta attīstīt kvalitātes un risku vadības sistēma, stiprināta administratīvā kapacitāte, pilnveidota dokumentu pārvaldība.

Paldies visiem Centra darbiniekiem, kas profesionāli un godprātīgi veikuši savus pienākumus sarežģītajā darbā, nodrošinājuši iestādes nepārtrauktu darbību.

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes
centra direktors

Egils Harasimjūks

PAMATINFORMĀCIJA

Centrs ir veselības ministra pakļautībā esoša tiesās pārvaldes iestāde, kuras darbības mērķis ir tiesu medicīnisko un bioloģisko ekspertīžu un izpētes nodrošināšana, ārstniecības iestāžu nodrošināšana ar audu transplantātiem, zinātniskās pētniecības veikšana un pēcdiploma izglītības organizēšana tiesu medicīnas jomā.

Centram ir sekojošas funkcijas:

1. veikt tiesu medicīniskās ekspertīzes;
2. organizēt zinātnisko darbu un pēcdiploma izglītību tiesu medicīnas jomā;
3. sniegt konsultatīvu palīdzību tiesu medicīnas jomā tiesībaizsardzības un ārstniecības iestādēm;
4. iespēju robežās nodrošināt ārstniecības iestādes ar audu transplantātiem.

Centra juridiskā un centrālā biroja adrese – Hipokrāta ielā 2, Rīgā, LV-1038; nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr. 90000058752.

Rīgā, Maskavas ielā 80 atrodas Centra Klīniskā tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļa, kā arī Centram ir reģionālās nodaļas: Kurzeme (centrs Ventspilī), Latgale (Daugavpilī), Vidzeme (Valmierā) un Zemgale (Jelgavā).

Centrs ir valsts civildienesta iestāde, pamatojoties uz Ministru kabineta 2011. gada 19. oktobrī apstiprinātiem noteikumiem Nr.824 „Grozījumi Ministru kabineta 2004.gada 7.septembra noteikumos Nr.776 "Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra nolikums"”.

Centrs ir iekļauts arī Ārstniecības iestāžu un sertifikācijas reģistrā.

Īstenotās budžeta programmas, apakšprogrammas:

- Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana (Kods 39), apakšprogramma: Tiesu medicīniskā ekspertīze (Kods 0600);
- Medicīnas izglītība (Kods 02), apakšprogramma: Rezidentu apmācība (Kods 0400);
- Starptautisko saistību un līgumu izpildes nodrošināšana (Kods 37), apakšprogramma: Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projektu īstenošana (Kods 0600);
- Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem izlietojums (Kods 99).

MĒRĶI UN TO IZPILDE

1.tabula.

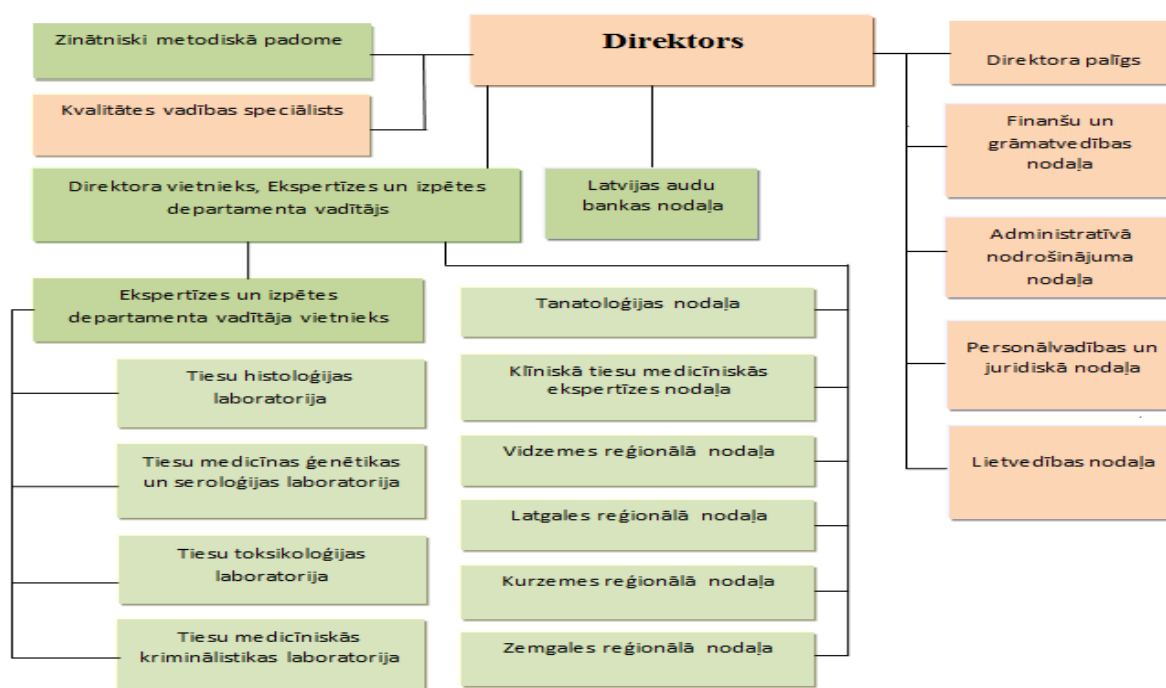
Centra mērķi 2015.gadam

Mērķi 2015.gadā	Izpilde
Uzlabot iestādes sniegto pakalpojumu kvalitāti, nodrošinot darba vides un darba tehnoloģiskā procesa uzlabošanu	Daļēji izpildīts (piešķirtā finansējuma ietvaros)
Uzlabot infrastruktūru	Nav izpildīts (nav ticis piešķirts finansējums)
Nodrošināt pasākumus korupcijas risku mazināšanai	Izpildīts
Samazināt normatīvismu un administratīvo slogu, pilnveidojot Centra pārvaldību	Daļēji izpildīts, turpināsies 2016.gadā
Uzlabot tiesību aktu anotāciju kvalitāti un samazināt steidzamo tiesību aktu projektu skaitu	Izpildīts
Celt nodarbināto profesionalitāti	Izpildīts

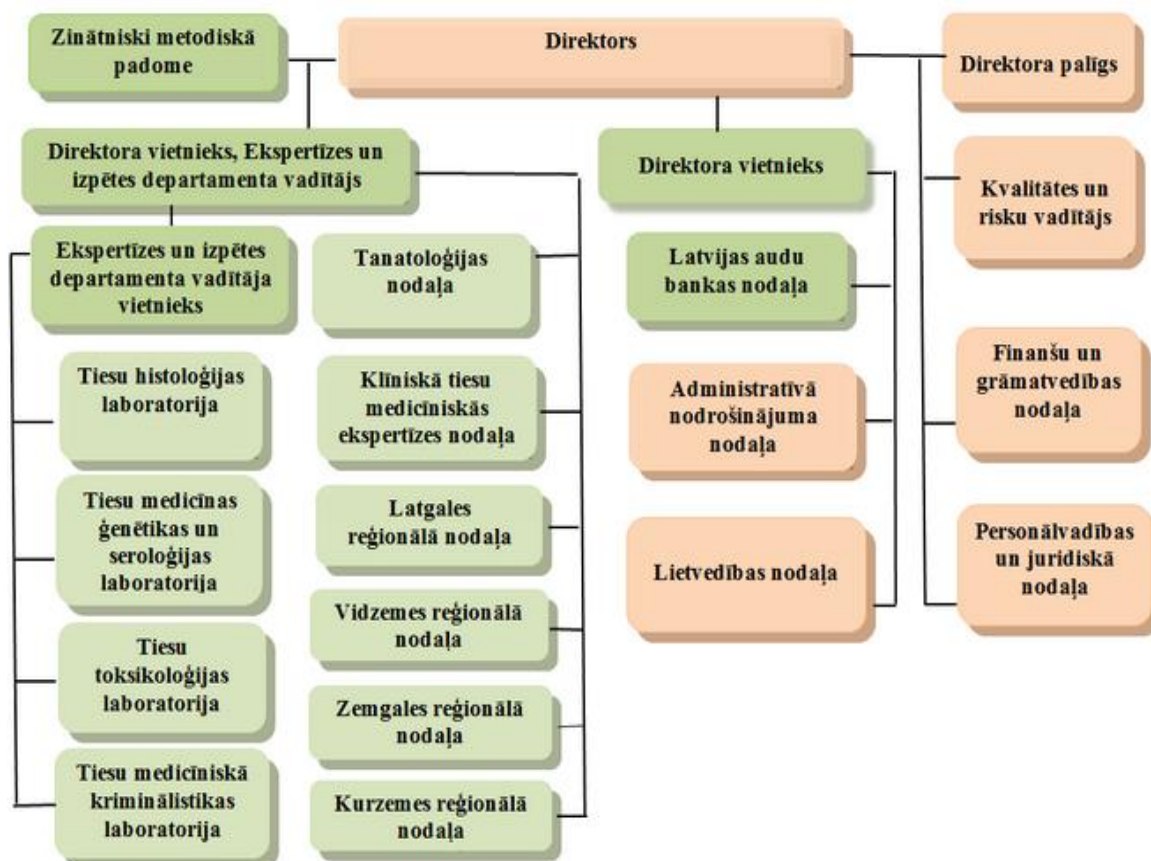
PĀRSKATA GADĀ NOTIKUŠĀS BŪTISKĀS PĀRMAIŅAS

Ar Centra 2015.gada 31.marta rīkojumu Nr.V1.1.-4/30 "Par izmaiņām amatu sarakstā" ar 2015.gada 1.aprīli veikti precizējumi Centra amatu sarakstā un 2015.gada 27.augusta rīkojumu Nr.V1.1.-4/62 "Par Centra struktūras apstiprināšanu" pamatojoties uz Veselības ministra 2015.gada 12.augusta rīkojumu Nr.13.3-04/202 "Par amata vietas izveidošanu" un 2015.gada 21.augustā Valsts kancelejā saskaņoto direktora vietnieka amata aprakstu veikti grozījumi Centra struktūrā, kas stājās spēkā ar 2015.gada 28.augustā – izveidota jauna amata vieta: direktora vietnieks.

2015.gadā Vidzemes reģionālajā nodaļā slēgta darba vieta Gulbenē un Tanatoloģijas/ Klīniskās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļā slēgta darba vieta Ogrē.

1.attēls. Centra struktūra līdz 2015.gada 28.augustam

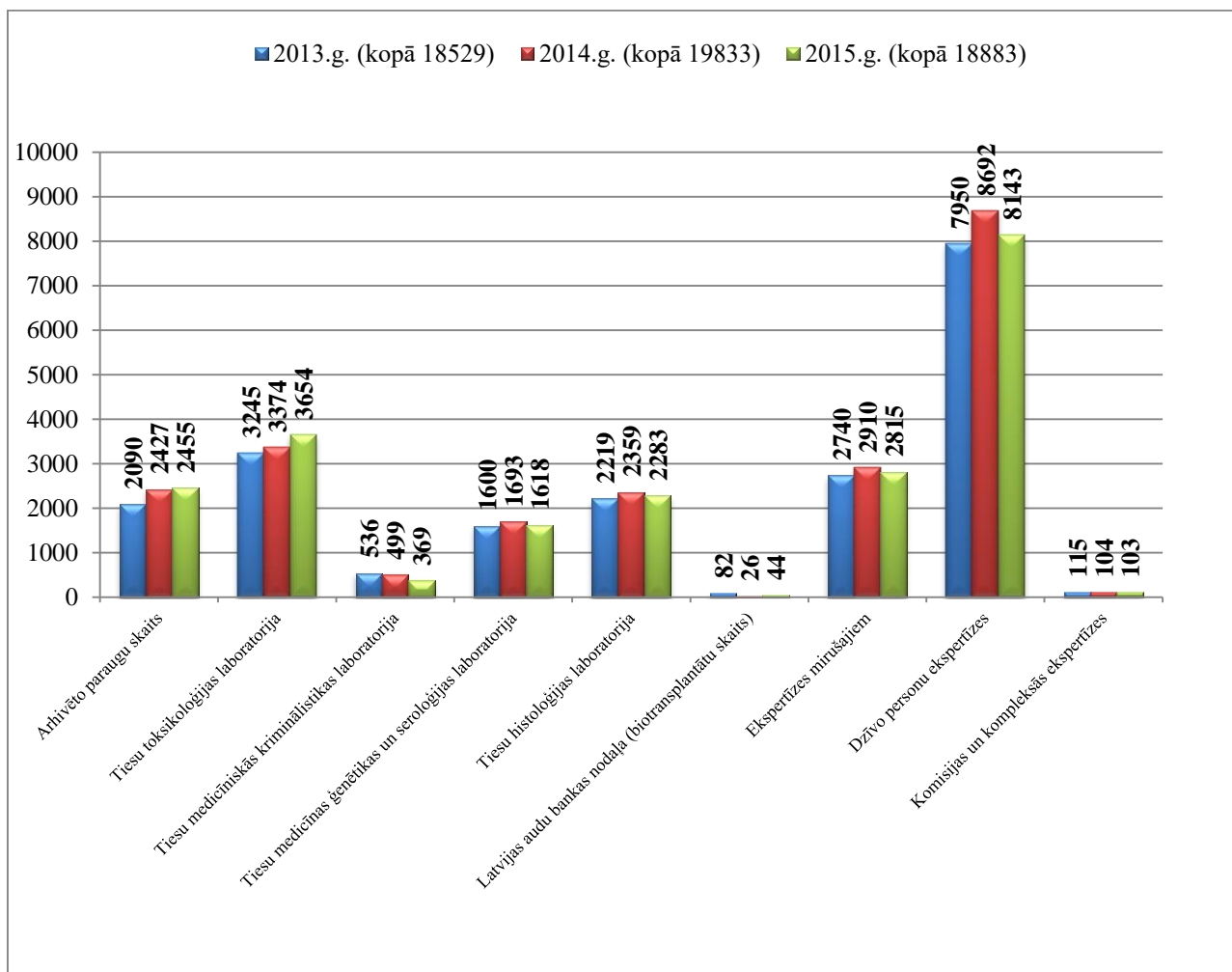
2.attēls. Centra struktūra no 2015.gada 28.augusta

2015.gadā Centrā veikti būtiski pasākumi nozīmīgākajās jomās:

1. Materiāli-tehniskās bāzes nodrošinājumā;
2. Pārvaldības sistēmas pilnveidē;
3. Tiešo funkciju kompetences apliecināšanā.

Finanšu līdzekļu trūkuma dēļ 2015.gadā netika uzsākta Jauno politikas iniciatīvu projekta realizācija un infrastruktūras uzlabošana.

DARBĪBAS REZULTĀTI

3.attēls. 2015.gada rezultatīvie darba rādītāji salīdzinot ar 2013. un 2014.gadu

2015.gadā kopumā veiktas 18 883 ekspertīzes un izpētes.

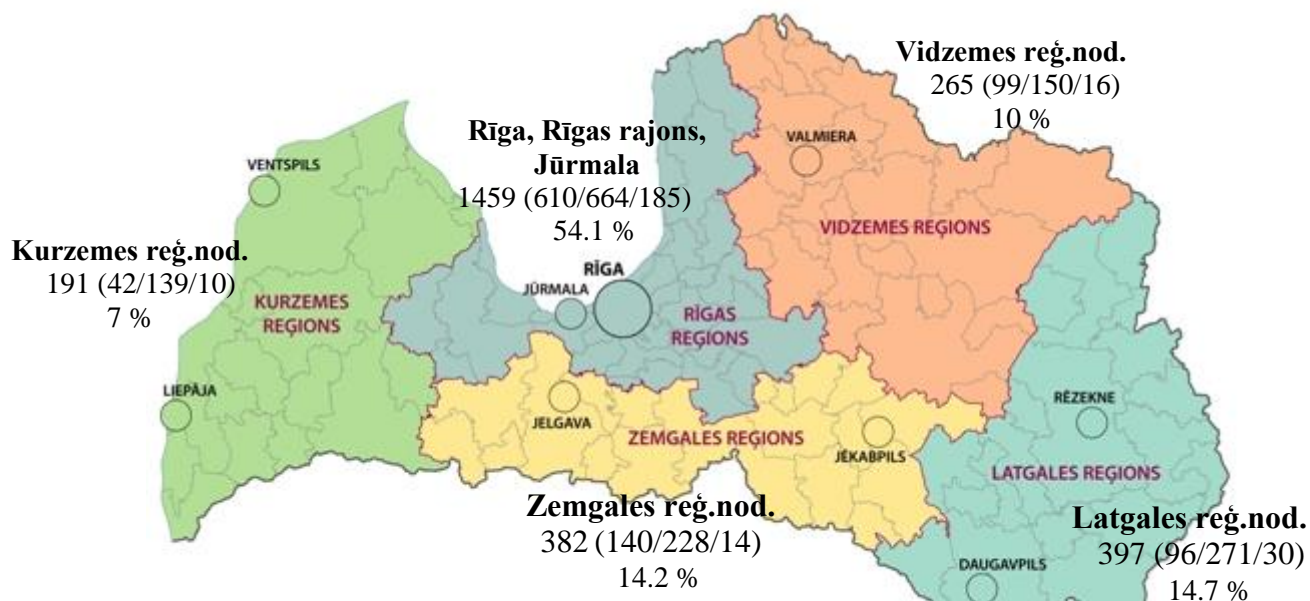
2015.gadā nedaudz samazinājies ekspertīžu un izpētes skaits (t.sk. maksas pakalpojumus), salīdzinot ar 2014.gadu un pietuvojies 2013.gada līmenim. Kaut arī ekspertīžu skaits ir nedaudz samazinājies, tās kļuvušas apjomīgākas un darbietilpīgākas.

Analizējot EID laboratoriju darbu konstatēts, ka darba apjoms ir nedaudz palielinājies vai palicis līdzšinējā līmenī uz izmeklējamu objektu skaita rēķina.

Sagatavoti 2455 bioloģiskā materiāla paraugi līķa bioloģiskā materiāla arhīvā, kurus atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 23.augusta noteikumiem Nr.620 „DNS Nacionālajā datu bāzē iekļaujamo ziņu, kā arī bioloģiskā materiāla un bioloģiskās izcelsmes pēdu izņemšanas kārtība” izmanto personu identifikācijai. Daļa no bioloģiskā materiāla paraugiem tiek izmantoti DNS Nacionālās datu bāzes uzturēšanai.

Latvijas audu bankas nodaļā 2015.gadā ieguva 44 biotransplantātus.

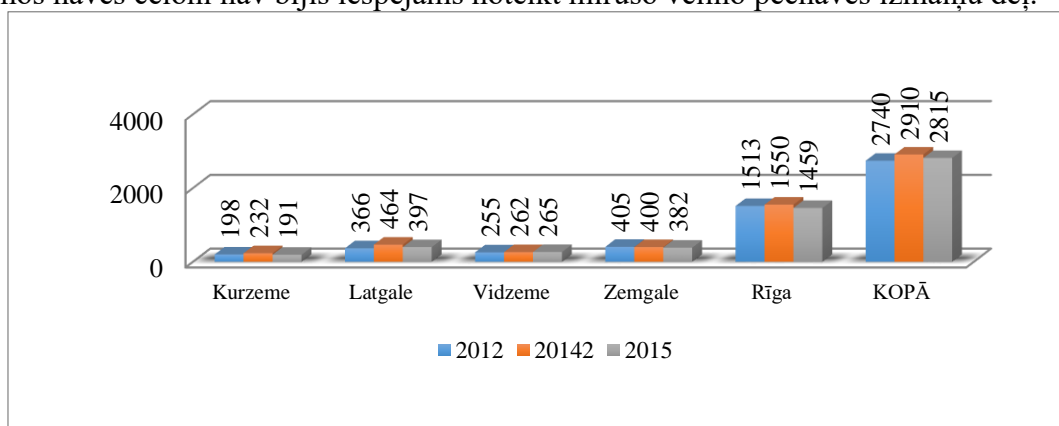
TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES MIRUŠAJIEM

Tiesu medicīnisko ekspertīžu (autopsiju) skaits valstī	2694
Nevardarbīga nāve	987
Vardarbīga nāve	1452
Nāves cēlonis nav noteikts	255
*% - no kopējā autopsiju skaita valstī	

4.attēls. Tiesmedicīnisko ekspertīžu (autopsiju) skaits mirušajiem Latvijā 2015.gadā

Salīdzinot tiesu medicīnisko ekspertīžu skaitu mirušajiem, ir vērojams neliels samazinājums – 2014.gadā veiktas 2910 ekspertīzes, 2015.gadā – 2815 (par 93 ekspertīzēm). No tām vardarbīgā nāvē 2014.gadā miruši – 1531, bet 2015.gadā – 1452 (starpība 79). No visām ekspertīzēm, kas veiktas mirušiem, vardarbīgas nāves gadījumi ir 54%, tāpat kā 2014.gadā. 9% gadījumos nāves cēlonis nav bijis iespējams noteikt mirušo vēlīno pēcnāves izmaiņu dēļ.

5.attēls. Tiesmedicīnisko ekspertīžu skaits mirušajiem Latvijā 2015.gadā

Rīgā un Latvijā kopumā skaitliskā un procentuālā attiecība mirušo ekspertīzēs pēdējos gados palikusi nemainīga.

2.tabula.

Ekspertīzes mirušajiem 2013.-2015.gados Rīgā un Latvijā

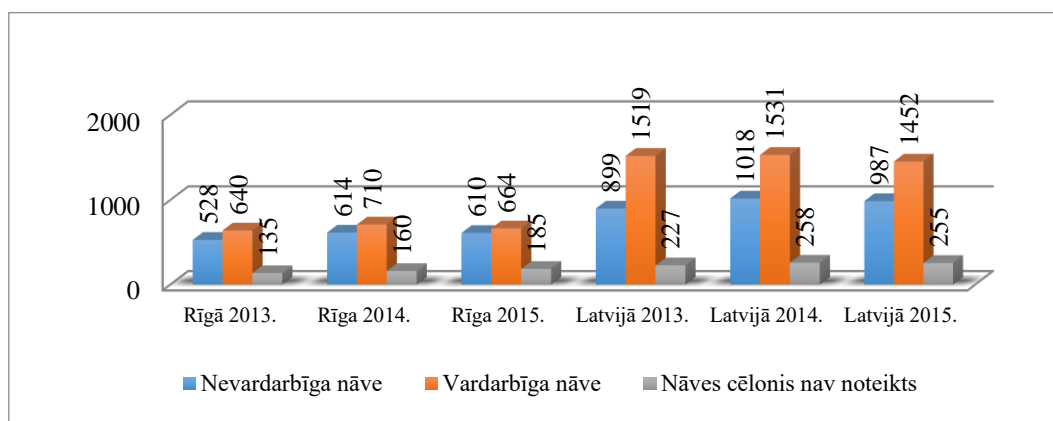
GADS	2013	2014	2015
RĪGA	1513	1550	1459
LATVIJA	2740	2910	2815
% Rīga/Latvija	55.2 %	53.3 %	51.8 %

3.tabula.

Vardarbīgā un nevardarbīgā nāvē mirušo skaits Rīgā un Latvijā 2013.-2015.gadā

Gads	Nevardarbīga nāve		Vardarbīga nāve	
	Rīga	Latvija	Rīga	Latvija
2013	528	899	640	1519
2014	614	1018	710	1531
2015	610	987	664	1452

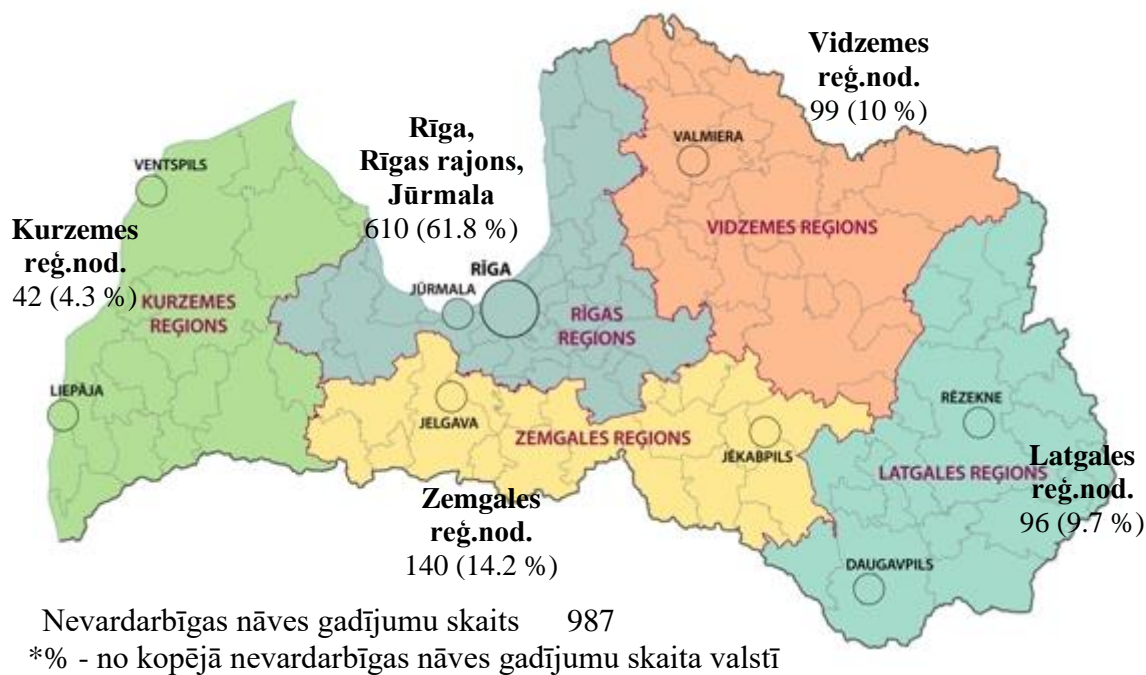
Analizējot sīkāk tiesu medicīniskās ekspertīzes mirušajiem, jāatzīmē, ka slepkavību skaits salīdzinoši ar 2014.gadu ir pieaudzis (107 – 2014.gadā, 126 – 2015.gadā). Pašnāvību skaits būtiski nav mainījies un palicis iepriekšējā gada līmenī, taču salīdzinot ar 2013.gadu samazinājies par 59 gadījumiem. 2015.gadā nedaudz samazinājies letālo sadzīves traumu gadījumu skaits (par 39 gadījumiem), t.sk. arī ievērojami samazinājies bērnu skaits, kas sadzīves traumu dēļ gājuši bojā: 2014.g. – 36, 2015.gadā – 15.

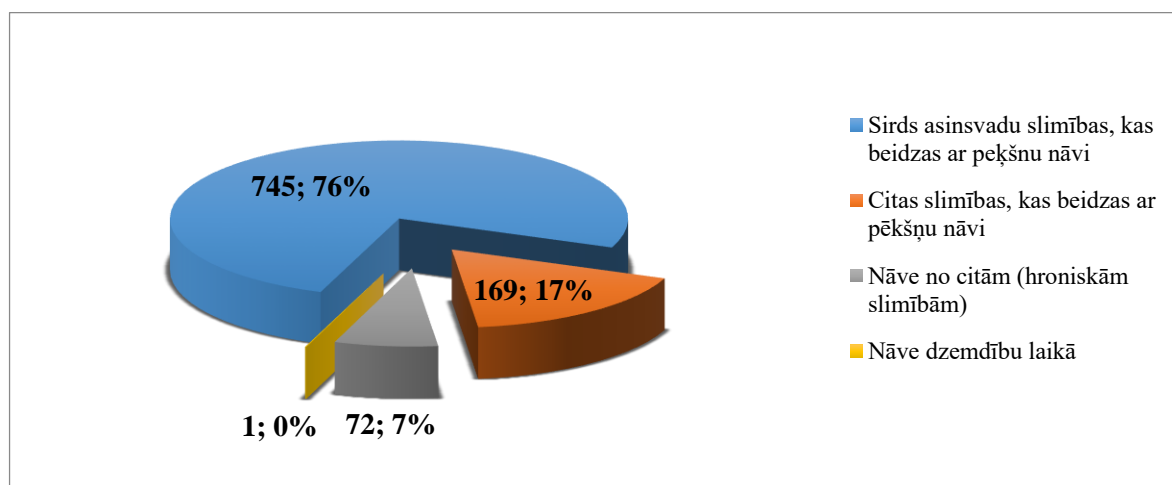
6.attēls. **Vardarbīgā un nevardarbīgā nāvē mirušo skaits un mirušo skaits bez noteikta nāves cēloņa Rīgā un Latvijā 2013.-2015.gadā**

Kopumā valstī 2015.gadā ir nedaudz samazinājies tiesas medicīnas ekspertīžu skaits nevardarbīgas nāves gadījumos salīdzinot ar iepriekšējiem atskaites periodiem. Rīgā mirušo tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits ir nedaudz samazinājies gan nevardarbīgas, gan vardarbīgas nāves gadījumos.

NEVARDARBĪGAS NĀVES GADĪJUMU SKAITS LATVIJĀ

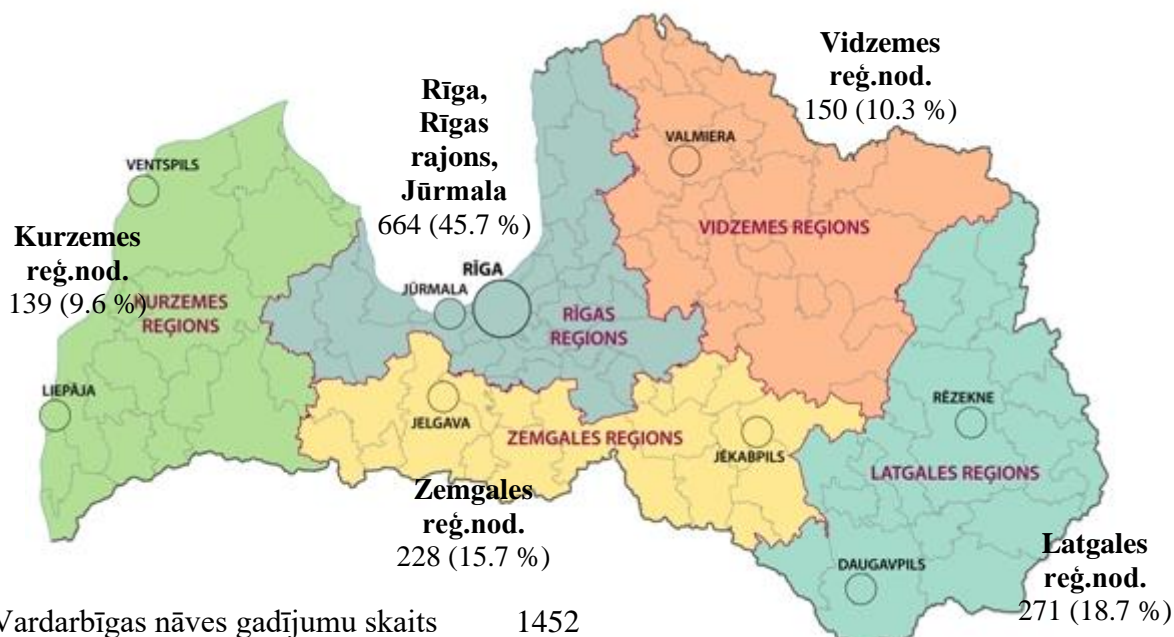

7.attēls. Nevardarbīgas nāves gadījumu skaits Latvijā 2015.gadā

8.attēls. Nevardarbīgas nāves gadījumu % attiecība valstī 2015.gadā

VARDARBĪGAS NĀVES GADĪJUMU SKAITS LATVIJĀ

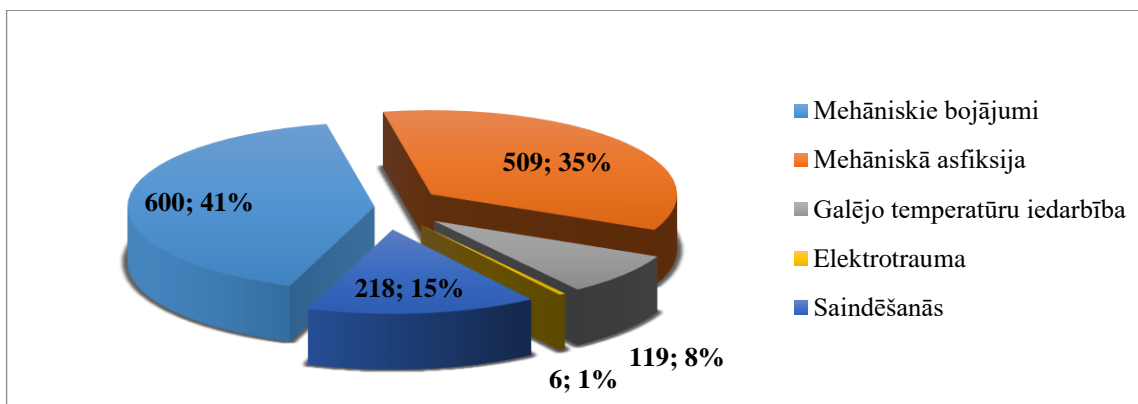

Vardarbīgas nāves gadījumu skaits 1452

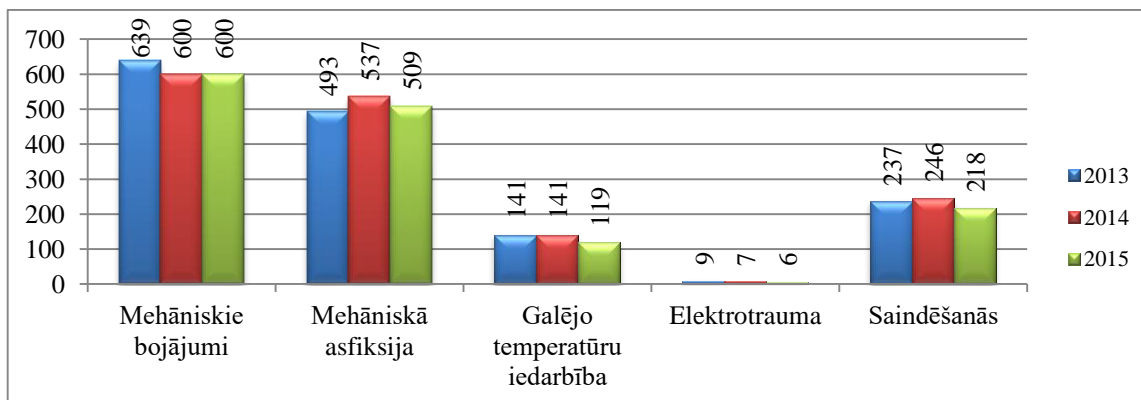
t.sk., slepkavību skaits 126

*% - no kopējā vardarbīgas nāves gadījumu skaita valstī

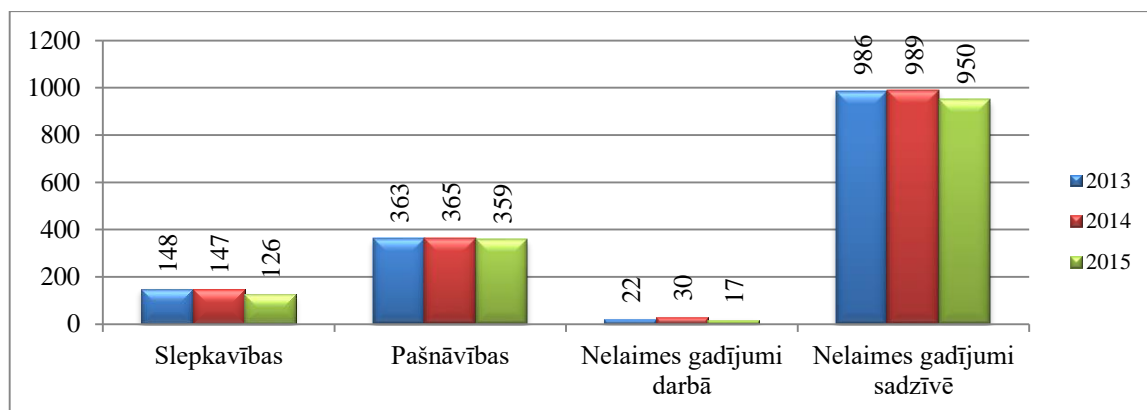
9.attēls. Vardarbīgas nāves gadījumu skaits Latvijā 2015.gadā

10.attēls. Vardarbīgas nāves veidi 2015.gadā

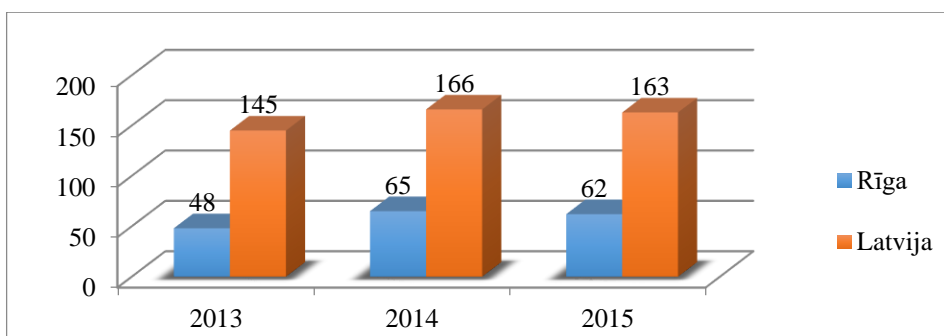

11.attēls. Vardarbīgas nāves veidi pēc mehānisma Latvijā 2013.-2015.gadā

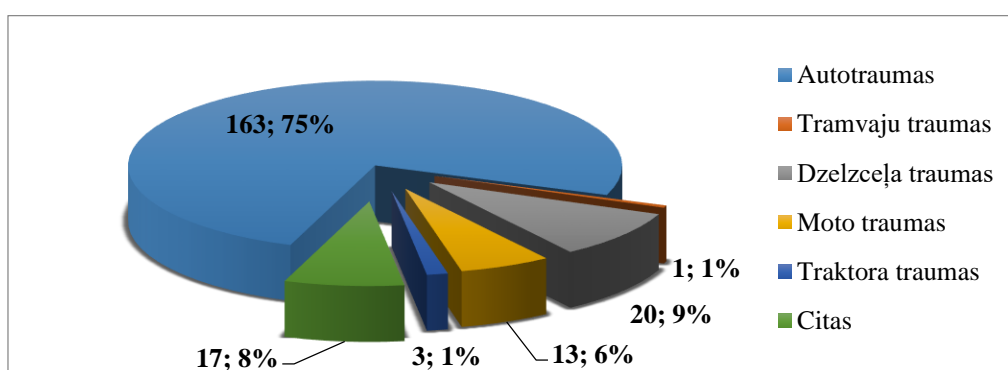
12.attēls. Vardarbīgas nāves veidi pēc lietas apstākļiem Latvijā 2013.–2015.gadā

Slepkavību un smagu miesas bojājumu nodarīšanas gadījumu skaits ir palielinājies. Pašnāvību skaits nedaudz samazinājies, kā arī samazinājies to ekspertīžu skaits, kas miruši nelaimes gadījumos darbā un sadzīves traumu dēļ.

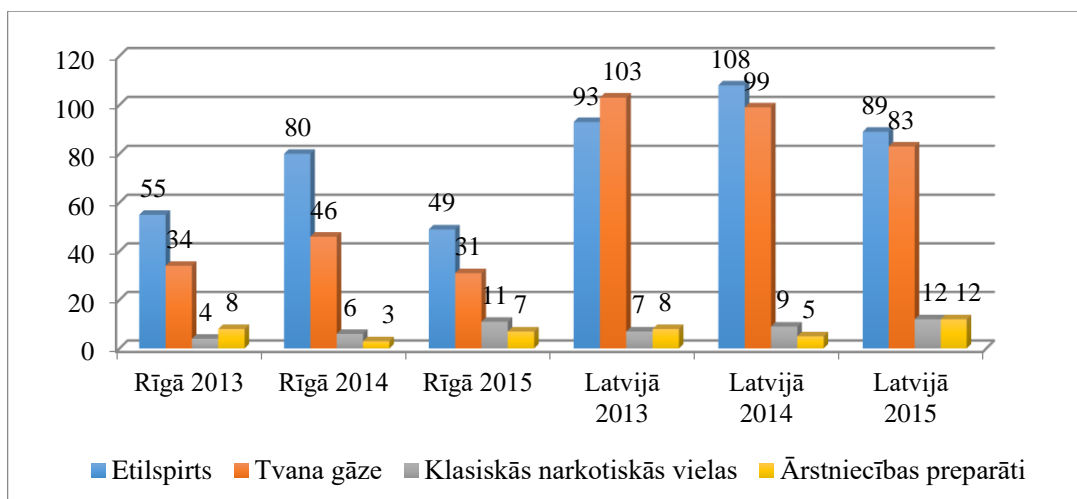

13.attēls. Letālo autotraumu gadījumu skaits 2013.-2015.gadā

Kā jau katru gadu mehāniskās traumas prevalē pār citiem traumu veidiem. To skaits salīdzinoši ar 2014.gadu nav mainījies (600 gadījumi). No tiem autotraumu rezultātā 2015. gadā gājuši bojā 163, bet 2014.gadā – 166, bet kopumā transporta traumas ar letālu iznākumu 2015.gadā bijušas 217, 2014.gadā – 224. Procentuāli autotraumu skaits prevalē pār citiem transporta traumu veidiem (~74-75%).

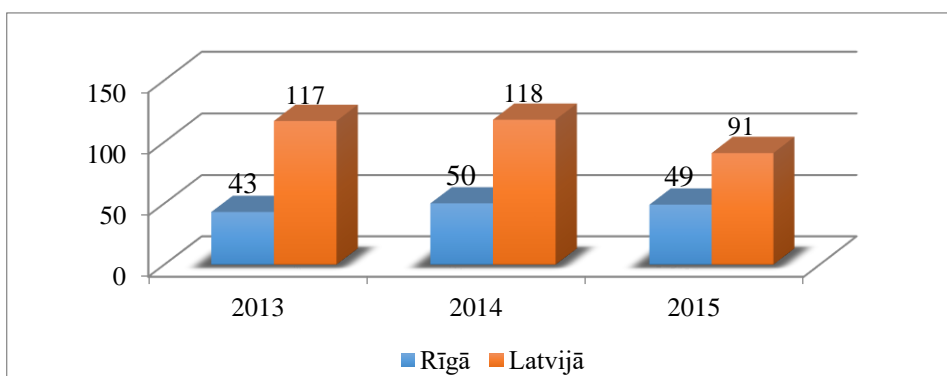

14.attēls. Letālie ceļu satiksmes negadījumi 2015.gadā

15.attēls. Letālo saindēšanās gadījumu skaits 2013.–2015.gadā

Salīdzinot ar 2014.gadu, Rīgā 2015.gadā ir nedaudz samazinājusies saindēšanās ar etilspirtu un tvana gāzēm, bet pieaudzis saindēšanās gadījumu skaits ar narkotiskajām vielām un ārstniecības preparātiem (šie skaitļi patieso saindēšanās gadījumu skaitu neuzrāda, jo bieži gadījumos, kad vardarbīgas nāves pazīmes netiek konstatētas, kriminālprocess netiek ierosināts un netiek veikta tiesu medicīniskā izmeklēšana).

16.attēls. Letālo gadījumu skaits zemas temperatūras iedarbībā 2013. – 2015.gados

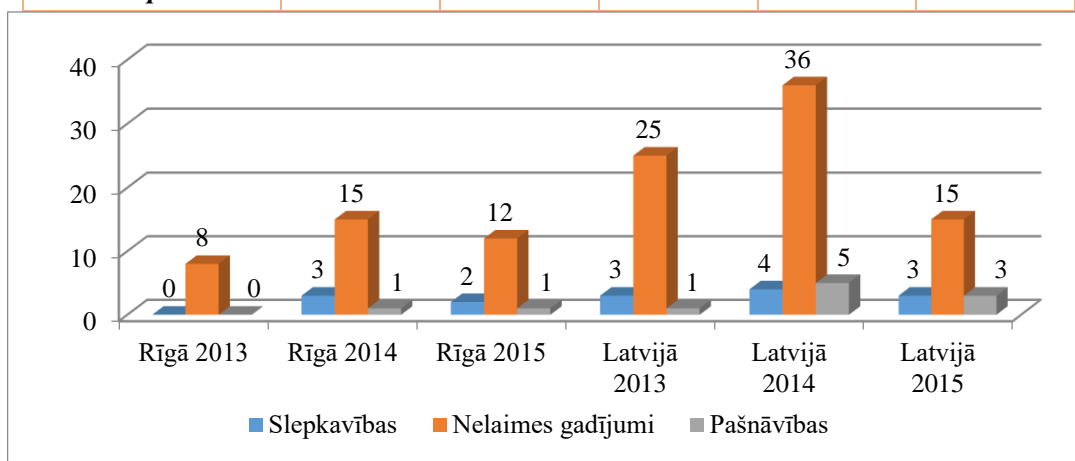
Zemas temperatūras iedarbības gadījumu skaits Latvijā 2015.gadā salīdzinot ar 2014.gadu ir samazinājies. Rādītājs ir saistāms ar vidējo ziemas temperatūru.

BĒRNU UN PUSAUDŽU MIRSTĪBA

4.tabula.

Bērnu un pusaudžu (līdz 18 g.v.) vardarbīgās nāves veidi pēc lietas apstākļiem Latvijā 2015.gadā

	Bērni līdz 1 g.v.	Bērni no 1 līdz 10 g.v.	Bērni no 11 līdz 15 g.v.	Pusaudži no 16 līdz 18 g.v.	2015. kopā
Nelaiemes gadījumi	2	7	0	6	15
Pašnāvības	0	0	1	2	3
Slepkavības	0	2	0	1	3
Kopā:					21

17.attēls. Bērnu un pusaudžu (līdz 18 g.v.) vardarbīgās nāves veidi pēc lietas apstākļiem 2013. – 2015.gadā

Salīdzinot ar iepriekšējiem atskaites periodiem vērojama vardarbīgā nāvē un nelaimes gadījumos mirušo bērnu skaita samazināšanās.

TIESMEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES NEATPAZĪTIEM MIRUŠIEM

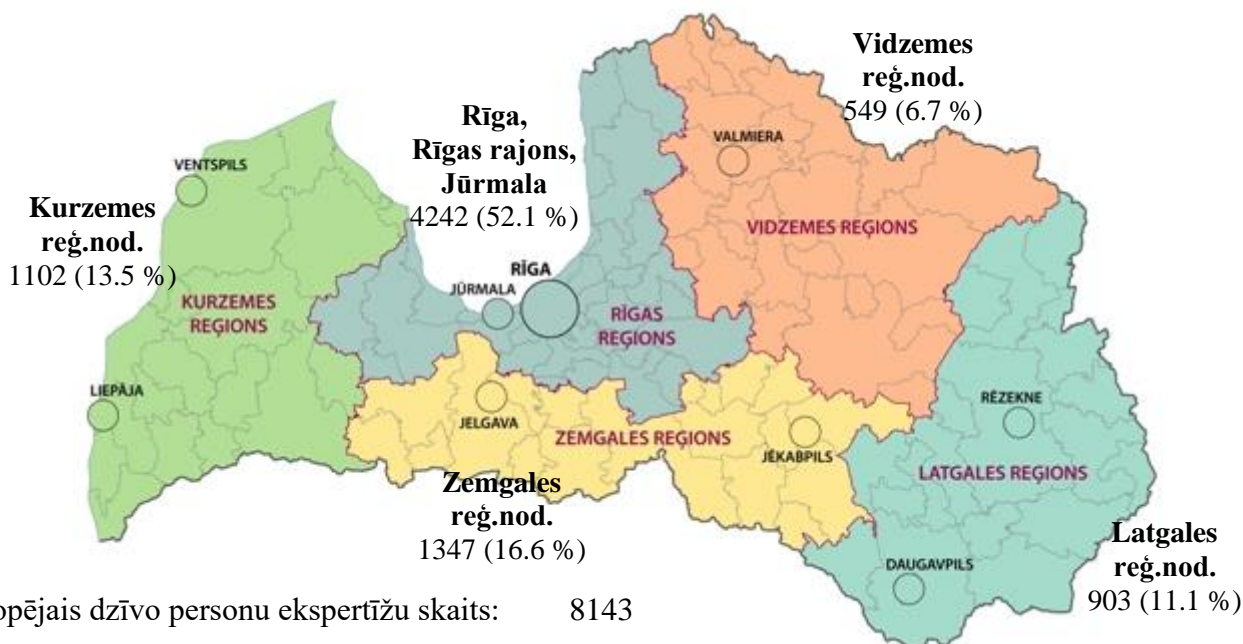
2015.gadā no kopējā tiesu medicīnisko ekspertīžu (autopsiju) skaita mirušiem 10.3 % autopsijas veiktas neatpazītām personām. 18.3 % no tiem apbedīti kā nezināmi par valsts līdzekļiem.

5.tabula.

Neatpazīti mirušie 2013. – 2015. gadā

	Nogādāti Centra struktūrvienībās kā nezināmi	Atpazīti	Apbedīti kā nezināmi par valsts līdzekļiem
2013.g.	376	294	80
2014.g.	302	225	83
2015.g.	278	263	51

DZĪVO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES

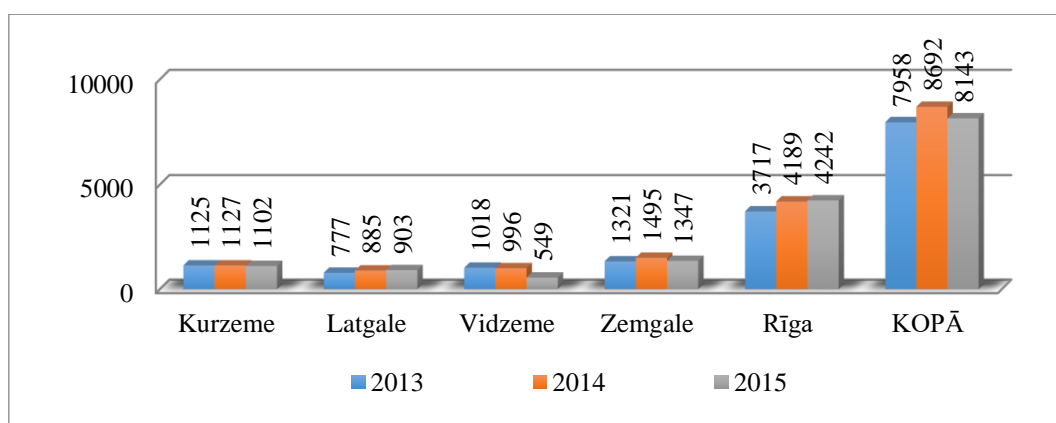

Kopējais dzīvo personu ekspertīžu skaits: 8143

*% - no kopējā dzīvo personu ekspertīžu skaita valstī

18.attēls. Dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits valstī 2015.gadā

Kopumā valstī dzīvo personu ekspertīžu un izpētes skaits ir samazinājies – no 8692 2014.gadā uz 8143 2015.gadā (par 549 ekspertīzēm). Taču šie skaitļi neparāda ekspertīžu patieso skaitu, jo tajos gadījumos, kad medicīniskie dokumenti savlaicīgi nav iesniegti, ekspertīze tiek pabeigta “bez rezultāta” – miesas bojājumu smaguma pakāpe objektīvu apstākļu dēļ netiek noteikta. Pēc kāda laika tiek iesniegts jauns lēmums un dokumenti, un tiek sagatavots jauns eksperta atzinums. Tādējādi vienā un tajā pašā lietā var būt vairākas ekspertīzes, kas atkarīgs no tā, cik procesa virzītājs ir atsaucīgs.

19.attēls. Tiesu medicīniskās ekspertīzes dzīvām personām 2013.-2015.gadā

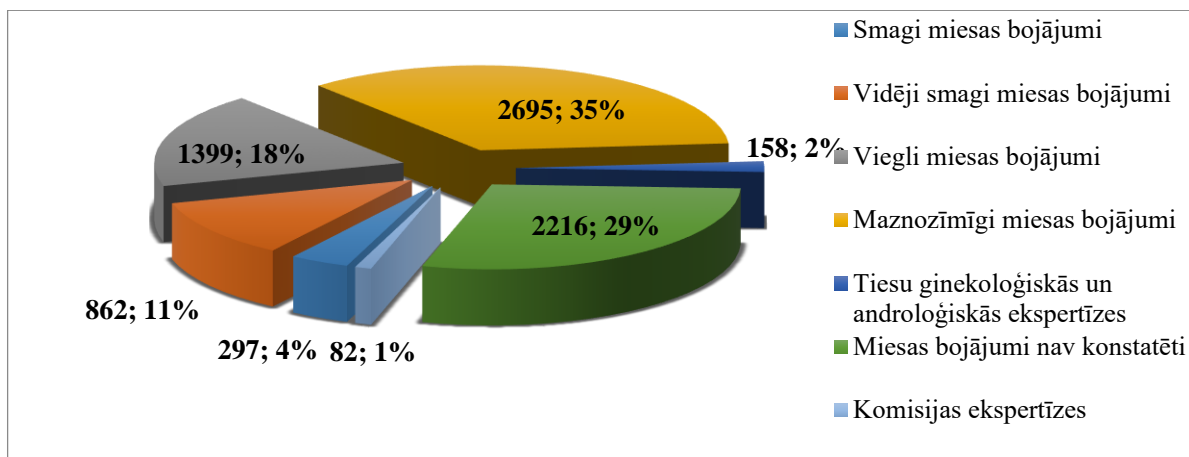

6.tabula.

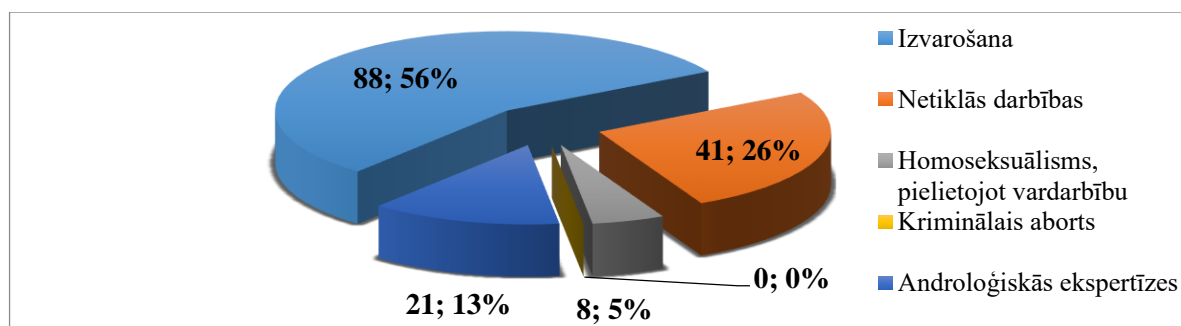
Dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits 2013. – 2015.gadā

	2013.g.	2014.g.	2015.g.
Ekspertīžu kopējais skaits	7958	8692	8143
Ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai	7698	8217	7695
Smagi miesas bojājumi	503	471	297
Vidēji miesas bojājumi	1175	1289	862
Viegli miesas bojājumi	1542	1542	1399
Maznozīmīgi miesas bojājumi	2962	3115	2695
Miesas bojājumi nav konstatēti	1165	1556	2216
Tiesu ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes	166	184	158

Analizējot dzīvo personu ekspertīzes, vislielākais apjoms ir miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanas ekspertīzes, kas sastāda aptuveni 95% no visām veiktajām ekspertīzēm un izpētēm, no tām smagu miesas bojājumu gadījumi ~ 4%, (2014.gadā – 6%), vidēji smagi miesas bojājumi – 11% (salīdzinoši 2014.gadā - 16%), viegli miesas bojājumi – 18% (2014.gadā-19%), maznozīmīgi ~ 35% (2014.gadā - 38%), miesas bojājumi nav konstatēti – 29% (2014.gadā – 19%) – palielinājums 2015.gadā par 10%.

20.attēls. Dzīvo personu tiesu medicīniskās ekspertīzes 2015.gadā

21.attēls. Tiesu ginekoloģisko un androloģisko ekspertīžu struktūra 2015.gadā

Dzimumnozīegumos veikto ekspertīžu skaits nedaudz samazinājies salīdzinājumā ar 2014. – 184, 2015 – 158 (par 26 ekspertīzēm). No tām procentuāli lielākais ekspertīžu skaits tiek veikts nepilngadīgām personām (līdz 18 gadu vecumam) - 2014.gadā - 114, 2015.gadā – 107 gadījumos.

KOMISIJAS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES

Kriminālprocesa likums (198.pants) un Tiesu ekspertu likums (17.panta 5.daļa) paredz, ka komisijas ekspertīze nosakāma, ja nepieciešams:

- identificēt personu;
- noskaidrot ārstniecības personu iespējamās kļūdas, veicot ārstniecību;
- noskaidrot personas veselības stāvokli, kad objektu pēta dažādu medicīnas nozaru eksperti;
- veikt kompleksu tiesu ekspertīzi;
- pētījuma rezultātā ir paredzams izpētāmā objekta zudums vai būtiskas izmaiņas, kuras izslēdz atkārtotas izpētes iespējas.

Tiesu ekspertu likums nosaka, ka arī ekspertīžu iestādes vadītājs var uzdot jebkuru ekspertīzi veikt ekspertu komisijai.

Komisijas tiesu medicīnas ekspertīzes krimināl-, civil- un administratīvās lietās (procesos) par ārstniecības personu profesionālo pienākumu nepienācīgu pildīšanu Latvijā veic Centrā, pieaicinot dažādu nozaru medicīnas speciālistus.

Ekspertu atzinumi ir pierādījumu avots attiecīgo procesu ietvaros medicīniskās aprūpes kvalitātes celšanas ziņā, kuros dažkārt atklājas pacientu veselības aprūpes pārkāpumi, kam ir preventīva nozīme.

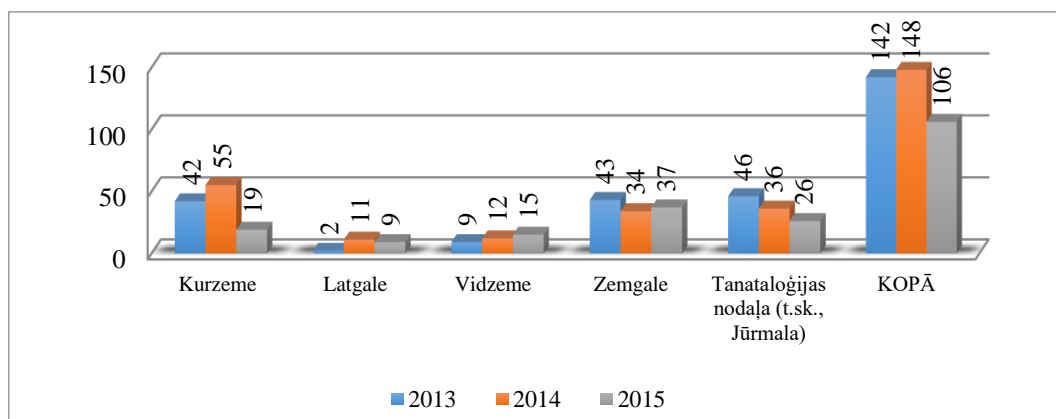
7.tabula.

Komisijas ekspertīzes 2013. - 2015.gadā Latvijā

	2013.g.	2014.g.	2015.g.
Kopējais skaits	115	107	103
Dzīvo personu ekspertīzes	86	81	82
<i>t.sk.</i>			
Veselības stāvokļa noteikšanas ekspertīzes	28	34	39
Atkārtotās ekspertīzes	15	7	14
Papildus ekspertīzes	6	7	1
Kompleksās ekspertīzes	12	7	10
Ekspertīzes ārstniecības personu lietās	8	3	2
Ekspertīzes mirušajiem	29	26	21
<i>t.sk.</i>			
Kompleksās ekspertīzes	4	5	3
Ekspertīzes ārstniecības personu lietās	9	11	10

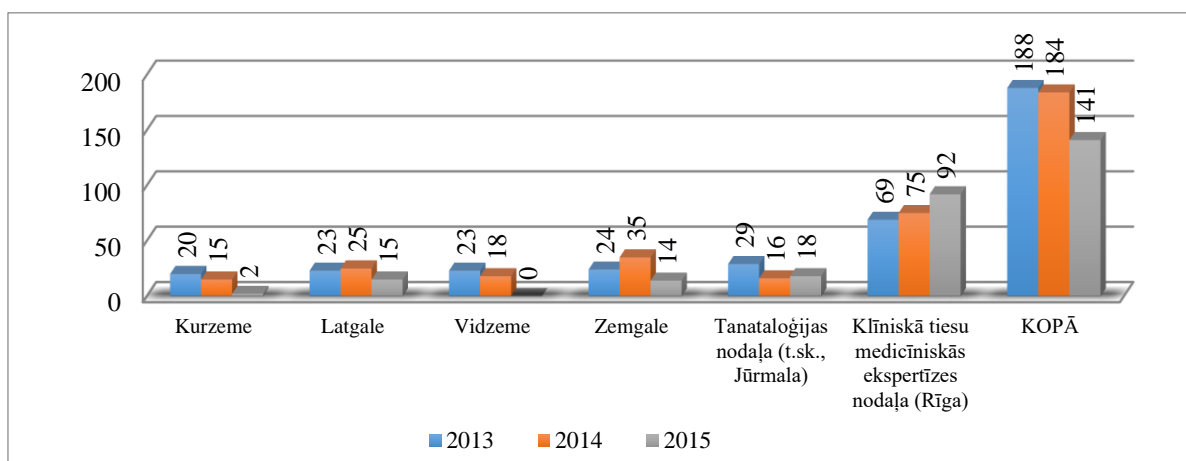
Komisijas ekspertīžu skaits palicis iepriekšējā gada līmenī. Procentuāli lielāks skaits komisijas ekspertīzes tiek veikts dzīvām personām, pārsvarā tās ir veselības stāvokļa noteikšanas ekspertīzes. Komisijas ekspertīzes ārstu lietās 2014.gadā – 17 (no tām 14 mirušajiem), 2015.gadā – 12 (10 ekspertīzes mirušajiem).

EKSPERTU IZBRAUKUMI UZ NOTIKUMA VIETĀM UN PIEDALĪŠANĀS TIESAS SĒDĒS

22.attēls. Ekspertu izbraukumi uz notikuma vietām 2013.-2015.gadā

Eksperti izbrauc uz notikumu vietām slepkavību, smagu miesas bojājumu nodarīšanas gadījumos un aizdomām par vardarbīgas nāves iestāšanos, kā arī dzimumnoziegumu gadījumos.

23.attēls. Ekspertu piedalīšanās tiesas sēdēs 2013.-2015.gadā

**EKSPERTĪZES UN IZPĒTES DEPARTAMENTA STRUKTŪRVIENĪBU
DARBĪBAS PĀRSKATS****TANATOLOĢIJAS NODAĻA****Centrs – Rīgā, darba vieta – Jūrmalā.**

Tanatoloģijas nodaļā (turpmāk – TN) veic tiesu medicīniskās ekspertīzes mirušajiem šādu pašvaldību teritorijā: Baldones nov., Carnikavas nov., Engures nov., Garkalnes nov., Ikšķiles nov., Inčukalna nov., Jūrmala nov., Ķekavas nov., Mārupes nov., Babītes nov., Stopiņa nov., Ādažu nov., Stopiņu nov., Krimuldas nov., Ķeguma nov., Lielvārdes nov., Mālpils nov., Ogres nov., Olaines nov., Rīga nov., Ropažu nov., Salaspils nov., Saulkrastu nov., Siguldas nov., Stopiņu nov., Sējas nov.

TN funkcijas – veikt pilna apjoma izmeklēšanu un tiesu medicīniskās sākotnējās, atkārtotās, papildus, komisijas un kompleksās ekspertīzes mirušajām personām, t.sk.:

- vardarbīgas nāves pazīmju noteikšanu vai to izslēgšanu;
- nāves cēloņa noteikšanu un nāves iestāšanās laika noteikšanu;
- miesas bojājumu rakstura un mehānisma noteikšanu;
- biomateriāla izņemšanu laboratoriskiem izmeklējumiem un mirušo personu fotografēšanu;
- upuru identifikāciju masu katastrofu gadījumos;
- piedalās pēcdiploma izglītības veikšanā, kas saistīta ar mirušo pilna apjoma tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšanu;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībsargājošām un ārstniecības iestādēm (jautājumos kas saistīti ar mirušo pilna apjoma izmeklēšanu un tiesu medicīniskām ekspertīzēm).

Pēc nodaļas darbības optimizācijas 2015.gadā slēgta darba vieta – Ogrē.

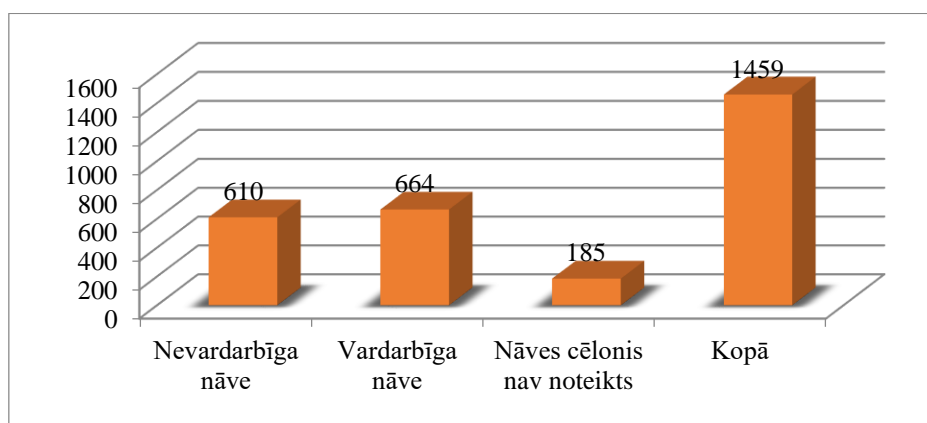
8.tabula.

**Tanatoloģijas nodaļas darba veida un apjoma apkopojums par ekspertīzēm mirušajiem
(2013.-2015.g.)**

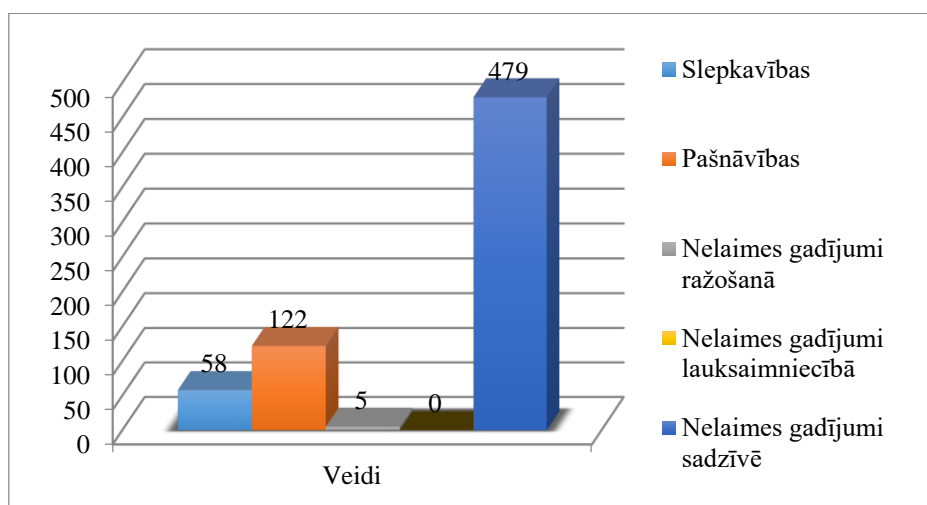
		2013.g.	2014.g.	2015.g.
	AUTOPSIJU KOPEJAIS SKAITS	1440	1484	1459
1.	Nevardarbīga nāve	577	614	610
2.	Vardarbīga nāve	715	710	664
	t.sk.			
2.1.	slepkavības	63	77	58
2.2.	pašnāvība	149	139	122
3.	Vardarbīgas nāves veidi			
3.1.	mehāniskie bojājumi	332	292	304
3.2.	mehāniskā asfiksija	185	194	171
3.3.	elektrotraumas	3	0	2
3.4.	saindēšanās	127	154	113
3.5.	galējo temperatūru iedarbība	68	69	74
3.6.	kriminālais aborts	0	0	0
4.	Nāves veids un iemesls nav noskaidrots	148	160	185

5.	Atkārtotas ekspertīzes	0	1	2
6.	Komisijas ekspertīzes	15	17	21
7.	Kompleksās ekspertīzes	3	5	3
8.	Papildus ekspertīzes	51	41	49
9.	Ekspertīzes pēc medicīniskajiem dokumentiem	4	3	9
10.	Maksas pakalpojumi ¹	3	9	8
11.	Neatpazītu mirušo skaits, kas ievesti morgā	317	218	224
12.	Izbraukumi uz notikuma vietām	46	-	26
13.	Piedalīšanās tiesas sēdēs	29	16	18

Salīdzinot ar 2014.gadu, 2015.gadā kopējais ekspertīžu skaits nedaudz samazinājies (par 25 ekspertīzēm), kas izskaidrojams ar restrukturizācijas turbulencēm un iedzīvotāju skaita samazināšanos. Vardarbīgās nāves gadījumi prevalē, bet, neskatoties uz samazinātu kopējo ekspertīžu skaitu, kopējais slepkavību un autotraumu skaits saglabājies 2014.gada līmenī. Gan vardarbīgās, gan nevardarbīgās nāves gadījumi bieži vairāk komplicēti un neikdienišķi, kā rezultātā ekspertiem vairāk laika jāpavada sekciju zālē.

24.attēls. Tanatoloģijas nodaļā veiktās ekspertīzes mirušajiem 2015.gadā

25.attēls. Vardarbīgas nāves struktūra - Tanatoloģijas nodaļā 2015.gadā

¹ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

KLĪNISKĀ TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES NODAĻA

Centrs – Rīgā, darba vieta – Jūrmalā.

Klīniskā tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļa (turpmāk – KTMEN) veic dzīvo personu tiesu medicīniskās ekspertīzes šādu pašvaldību teritorijā: Baldones nov., Carnikavas nov., Engures nov., Garkalnes nov., Ikšķiles nov., Inčukalna nov., Jūrmala nov., Ķekavas nov., Mārupes nov., Babītes nov., Stopiņa nov., Ādažu nov., Stopiņu nov., Krimuldas nov., Ķeguma nov., Lielvārdes nov., Mālpils nov., Ogres nov., Olaines nov., Rīga nov., Ropažu nov., Salaspils nov., Saulkrastu nov., Siguldas nov., Stopiņu nov., Sējas nov.

KTMEN funkcijas ir veikt tiesu medicīniskās ekspertīzes un apsekošanas dzīvajām personām, tai skaitā, papildus, atkārtotās, komisijas un kompleksās ekspertīzes kriminālprocesos, civilprocesos un administratīvajos procesos.

KTMEN veic šādas uzdevumus:

- miesas bojājumu rakstura un mehānisma noteikšanu;
- miesas bojājumu smaguma pakāpes un miesas bojājumu iestāšanās laika noteikšanu;
- personas vecuma noteikšanu;
- grūtniecības vai tās mākslīgas pārtraukšanas fakta noteikšanu;
- pazīmju noteikšanu, kas norāda uz dzimumnoziedzuma izdarīšanu;
- ekspertīzei vai apsekošanai pakļauto cilvēku fotografēšanu nepieciešamības gadījumā;
- veic pēcdiploma izglītību, saistītu ar tiesu medicīnisko ekspertīžu vai apsekošanas veikšanu dzīviem cilvēkiem;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībsargājošām un ārstniecības iestādēm.

Pēc nodaļas darbības optimizācijas 2015.gadā slēgta darba vieta – Ogrē.

Kopējais ekspertīžu skaits 2015.gadā salīdzinoši ar 2014.g. palielinājies uz 9,8% (53 ekspertīzes).

9.tabula.

Klīniskās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļas darba veida un apjoma apkopojums par dzīvo personu ekspertīzēm (2013.-2015.g.)

		2013.g.	2014.g.	2015.g.
	EKSPERTĪŽU KOPĒJAIS SKAITS	3717	4189	4242
1.	Ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai	3569	4050	4000
1.1.	Smagi miesas bojājumi	216	205	93
1.2.	Vidēji miesas bojājumi	537	618	272
1.3.	Viegli miesas bojājumi	568	560	570
1.4.	Maznozīmīgi miesas bojājumi	1298	1404	1196
1.5.	Miesas bojājumi nav konstatēti	693	985	1664
1.6.	Nepabeigtās ekspertīzes	257	278	205
2.	Tiesu ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes	60	65	51
2.1.	izvarošana	21	25	22
2.2.	netiklās darbības	20	23	19
2.3.	homoseksuālisms, pielietojot vardarbību	13	10	5
2.4.	krimināls aborts	0	0	0

2.5.	androloģiskās ekspertīzes	6	7	5
3.	Konsultatīvie atzinumi	2	2	0
4.	Maksas pakalpojumi²	36	37	44
5.	Citas	88	74	65
6.	Piedalīšanās tiesas sēdēs	69	75	92

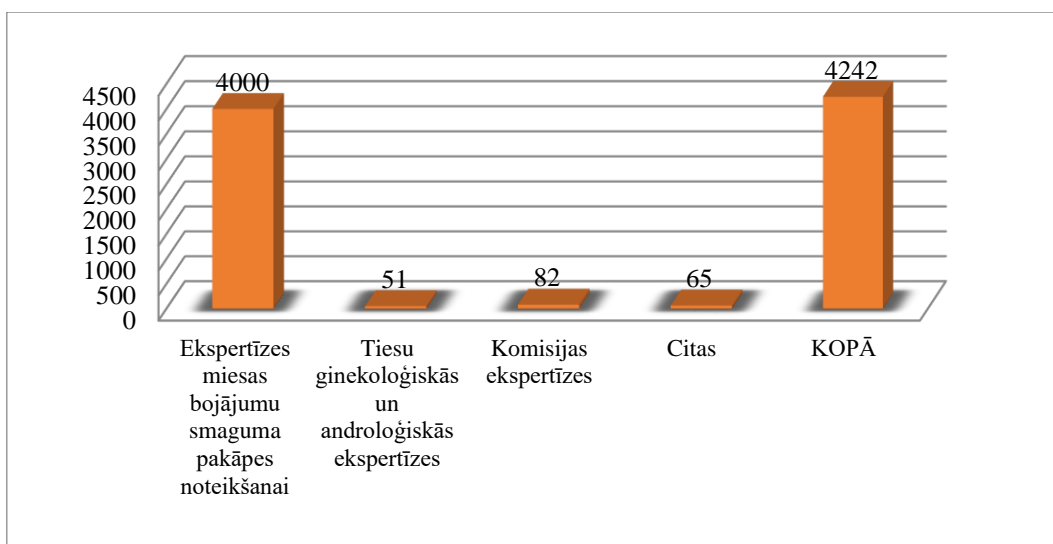
Smagie miesas bojājumi ir bijuši apmēram 2 % gadījumos no kopējo ekspertīžu skaita. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, to skaits samazinājās.

Vidēja smaguma miesas bojājumi ir bijuši 6,6 %. Salīdzinoši ar iepriekšējiem gadiem, to skaits arī samazinājies. Tie arī, galvenokārt, saistīti ar skeleta kaulu slēgtiem lūzumiem (pārsvārā sadzīves traumatisma dēļ, gan arī ceļu satiksmes negadījumos).

Nepabeigtās (etapa) ekspertīzes saistītas ar medicīnas dokumentu trūkumu (kurus policijas darbinieki neiesniedz savlaicīgi, ka arī cietušo ilgstošo ārstēšanos).

Pašlaik notiek nepieciešamo medicīnisko dokumentu iesniegšana un ekspertīžu pabeigšana.

2015. gadā tika veikti 44 maksas pakalpojumi – 2014.gadā – 37.

26.attēls. **Klīniskās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļā veiktās dzīvo personu ekspertīzes 2015.gadā**

2015. gadā KTMEN saņemto tiesas pavēstu kopējais skaits – 92 (2014.gadā – 75). Tik bieža izsaukšana uz tiesām, kas aizņem būtisku laiku no eksperta darba, apgrūtina ekspertu darbu un izraisa ekspertīžu laika pagarinājumu. Bieži vien eksperti tiek saukti uz tiesām bez objektīva pamatojuma, tikai, lai apstiprinātu iepriekš sniegto atzinumu, vai arī tad, kad miesas bojājumi novērtēti kā viegli.

² Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

REĢIONĀLĀS NODAĻAS

27.attēls. Centra nodaļu izvietojums

Reģionālo nodaļu funkcijas ir veikt tiesu medicīniskās ekspertīzes un apsekošanas dzīvām personām, pilna apjoma izmeklēšanu un tiesu medicīniskās ekspertīzes mirušajiem, tai skaitā, sākotnējās, komisijas, papildus, atkārtotas un kompleksās ekspertīzes noteiktā pašvaldību teritorijā atbilstoši Centra reģionālajam sadalījumam.

Reģionālās nodaļas funkciju izpildei veic šādus uzdevumus (t.sk., skeletizētiem, ekshumētiem mirušajiem, mirušo sadalītām daļām, mirušiem jaundzimušajiem, u.c.):

- vardarbīgas nāves pazīmju noteikšanu vai to izslēgšanu;
- nāves cēloņa un nāves iestāšanās laika noteikšanu;
- biomateriāla izņemšanu laboratoriskiem izmeklējumiem;
- grūtniecības vai tās mākslīgas pārtraukšanas fakta noteikšanu;
- pazīmju noteikšanu, kas norāda uz dzimumnozieguma izdarīšanu;
- upuru identifikāciju masu katastrofu gadījumos;
- personas vecuma noteikšanu;
- miesas bojājumu rakstura un mehānisma noteikšanu;
- miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanu;
- miesas bojājumu iestāšanās laika noteikšanu;
- mirušo personu fotografēšanu;
- ekspertīzei vai apsekošanai pakļauto cilvēku fotografēšanu nepieciešamības gadījumā;
- pēc procesa virzītāja uzaicinājuma veic izmeklēšanas darbības (mirušo apskati u.c.);
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībsargājošām un ārstniecības iestādēm (jautājumos, kas saistīti ar tiesu medicīniskām ekspertīzēm un apsekošanu dzīvām personām).

Vidzemes reģionālā nodaļa

Centrs – Valmierā.

Nodaļā veic tiesu medicīniskās ekspertīzes, apsekošanas dzīvām personām, tiesu medicīniskās ekspertīzes mirušajiem šādu pašvaldību teritorijā: Alojās nov., Alūksnes nov., Amatas nov., Apes nov., Beverīnas nov., Burtnieku nov., Cēsu nov., Gulbenes nov., Jaunpiebalgas nov., Kocēnu nov., Līgatnes nov., Limbažu nov., Mazsalacas nov., Naukšēnu nov., Pārgaujas nov., Priekuļu nov., Raunas nov., Rūjienas nov., Salacgrīvas nov., Smiltenes nov., Strenču nov., Valkas nov., Vecpiebalgas nov., Valmiera un Valmieras nov., Baltinavas nov., Balvu nov., Rugāju nov., Viļakas nov.

Pēc nodaļas darbības optimizācijas (2015.gada 1.aprīlī) slēgta darba vieta – Gulbenē un turpmāk tiesu medicīniskās ekspertīzes veiktas Valmierā.

2015. gadā Vidzemes reģionālā nodaļā kopā veiktas 818 ekspertīzes, 549 dzīvo personu un 271 mirušajam, kā arī 2 maksas pakalpojumi dzīvām personām, kopējais ekspertīžu skaits samazinājies par aptuveni trešdaļu.

10.tabula.

Vidzemes reģionālās nodaļas darba veida un apjoma apkopojums par ekspertīzēm mirušajiem (2013.-2015.g.)

		2013.g.	2014.g.	2015.g.
	AUTOPSIJU KOPĒJAIS SKAITS	250	254	265
1.	Nevardarbīga nāve	71	79	99
2.	Vardarbīga nāve	160	153	150
	t.sk.			
2.1.	slepkavības	8	9	14
2.1.	pašnāvība	46	46	40
3.	Vardarbīgas nāves veidi			
3.1.	mehāniskie bojājumi	51	54	61
3.2.	mehāniskā asfiksija	63	67	71
3.3.	elektrotraumas	4	2	0
3.4.	saindēšanās	23	16	12
3.5.	galējo temperatūru iedarbība	19	14	6
3.6.	kriminālais aborts	0	0	0
4.	Nāves veids un iemesls nav noskaidrots	19	22	16
5.	Atkārtotas ekspertīzes	0	1	0
6.	Komisijas ekspertīzes	0	0	0
7.	Kompleksās ekspertīzes	0	0	0
8.	Papildus ekspertīzes	2	6	4
9.	Ekspertīzes pēc medicīniskajiem dokumentiem	2	1	2
10.	Maksas pakalpojumi³	1	0	0
11.	Neatpazītu mirušo skaits, kas ievesti morgā	11	14	11
12.	Izbraukumi uz notikuma vietām	9	12	15

³ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

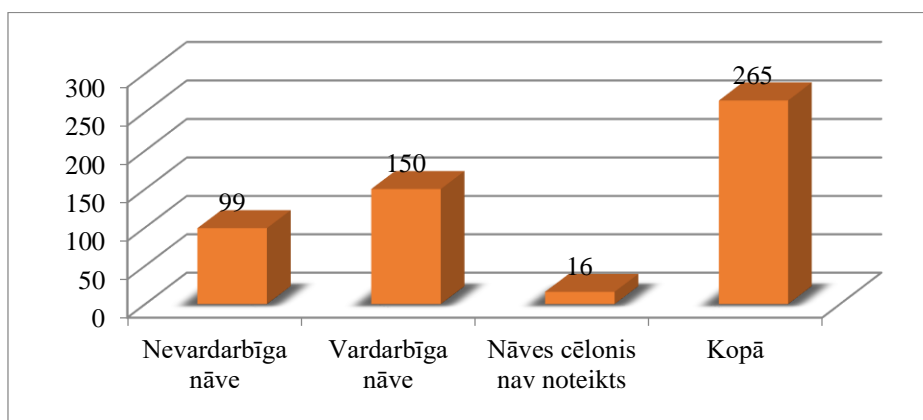

Mirušo ekspertīžu skaits 2015. gadā bija 271, no tām autopsijas 265, 2 ekspertīzes veiktas pēc medicīniskiem dokumentiem, 4 papildus ekspertīzes.

Skatot procentuālo sadalījumu pa nāves veidiem redzams, ka vardarbīgas nāves gadījumi 2015. gadā nedaudz samazinājušies, attiecīgi nevardarbīgas nāves gadījumi palielinājušies, kas visdrīzāk skaidrojams ar autopsiju skaita palielinājumu, lielākoties uz nevardarbīgas nāves rēķina, jo ir pietiekami bieži gadījumi, kad mirušais bez vardarbīgas nāves pazīmēm tiek nosūtīta ekspertīzes veikšanai tikai tādēļ, ka mirušajam nav ģimenes ārsta, vai nav zināms, kurš ir tās ģimenes ārsts, vai ģimenes ārsts nav sazvanāms.

Apskatot vardarbīgas nāves gadījumus pēc lietas apstākļiem, redzams, ka slepkavību gadījumu skaits 2015. gadā ir palielinājies no 9 uz 14, pašnāvību gadījumu skaits ir nedaudz samazinājies, nelaimes gadījumu skaits būtiski nav mainījies, salīdzinot ar 2014. gadu. Procentuālā sadalījumā pēc lietas apstākļiem redzama analoga aina, nelaimes gadījumu procentuālais daudzums vardarbīgas nāves grupā nav mainījies, slepkavību īpatsvars palielinājies, pašnāvību nedaudz samazinājies.

Nelaimes gadījumos bojāgājušie bērnu un pusaudžu skaits pēdējos divus gadus ir salīdzinoši lielāks nekā iepriekšējos gados (parasti 2 gadījumi) attiecīgi 2014. gadā bija 4 šādi gadījumi, 2015. gadā 5 gadījumi, 2015. gadā trīs no tiem autotraumu, divi noslīkšanas ūdenī gadījumi.

28.attēls. Vidzemes reģionālajā nodaļā veiktās ekspertīzes mirušajiem 2015.gadā

11.tabula.

Vidzemes reģionālās nodaļas darba veida un apjoma apkopojums par dzīvo personu ekspertīzēm (2013.-2015.g.)

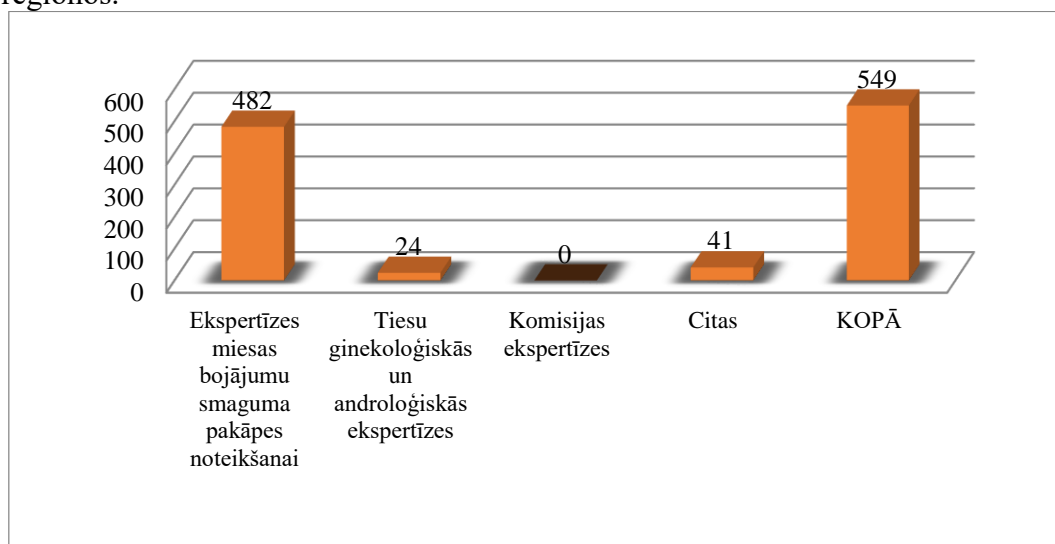
	2013.g.	2014.g.	2015.g.
EKSPERTĪŽU KOPĒJAIS SKAITS	1018	996	549
1 Ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai	985	891	482
1.1 Smagi miesas bojājumi	65	55	16
1.2 Vidēji miesas bojājumi	168	164	85
1.3 Viegli miesas bojājumi	195	204	106
1.4 Maznozīmīgi miesas bojājumi	397	285	184
1.5 Miesas bojājumi nav konstatēti	122	178	89
1.6 Nepabeigtās ekspertīzes	38	5	2
2 Tiesu ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes	27	47	24
2.1 izvarošana	11	17	10

2.2	netīklās darbības	11	15	10
2.3	homoseksuālisms, pielietojot vardarbību	2	6	2
2.4	krimināls aborts	0	0	0
2.5	androloģiskās ekspertīzes	3	9	2
3	Konsultatīvie atzinumi	0	0	0
4	Maksas pakalpojumi⁴	0	4	2
5	Citas	6	58	41

Salīdzinoši ar iepriekšējiem gadiem ir gandrīz uz pusi samazinājies dzīvo personu ekspertīžu skaits, kas saistīts ar to, ka no 2014. gada oktobra dzīvo personu ekspertīzes tikai pēc medicīnas dokumentiem no Cēsīm un Limbažiem tiek veiktas Rīgā Klīniskās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļā. Mirušo ekspertīžu skaits pēdējo gadu laikā ir ar nelielu tendenci palielināties.

Apskatot atsevišķi dzīvo personu ekspertīzes redzams, ka, tā kā samazinājies kopējais ekspertīžu skaits, tad samazinājies ir visu smaguma pakāpju skaits. Jāatzīmē ginekoloģisko un androloģisko ekspertīžu skaita samazinājumu absolūtos skaitļos – to skaitam atgriežoties 2013. gada līmenī, pēc 2014. gada ievērojamā kāpuma.

Salīdzinot procentuālo sadalījumu redzams, ka vidēji smagu, vieglu un gadījumos, kad miesas bojājumi nav konstatēti, nav būtisku izmaiņu. Smagu miesas bojājumu gadījumu skaits procentuāli ir samazinājies no 5,5% uz 2,9%. Maznozīmīgu miesas bojājumu skaits procentuāli ir nedaudz palielinājies, salīdzinot ar 2014. gadu. Ginekoloģisko un androloģisko ekspertīžu skaits, neskatoties uz samazinājumu gandrīz divreiz absolūtos skaitļos, tomēr procentuāli nav būtiski mainījies. Jāatzīmē gan tas, ka ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes tiek veiktas ar personu apsekošanu, līdz ar to tās arī no Cēsīm, Limbažiem tiek veiktas Vidzemes reģionālā nodaļā. Tā kā Valmierā ir nodibinājums “Centrs Valdardze”, kur sociālās rehabilitācijas pakalpojumus saņem personas arī no citiem reģioniem, līdz ar to gadījumos ar aizdomām par seksuālu vardarbību ekspertīzes tiek veiktas Valmierā arī, ja noziedzīgais nodarījums noticis citos reģionos.

29.attēls. Vidzemes reģionālajā nodaļā veiktās dzīvo personu ekspertīzes 2015.gadā

⁴ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

Latgales reģionālā nodaļa

Centrs – Daugavpilī, darba vieta – Rēzeknē.

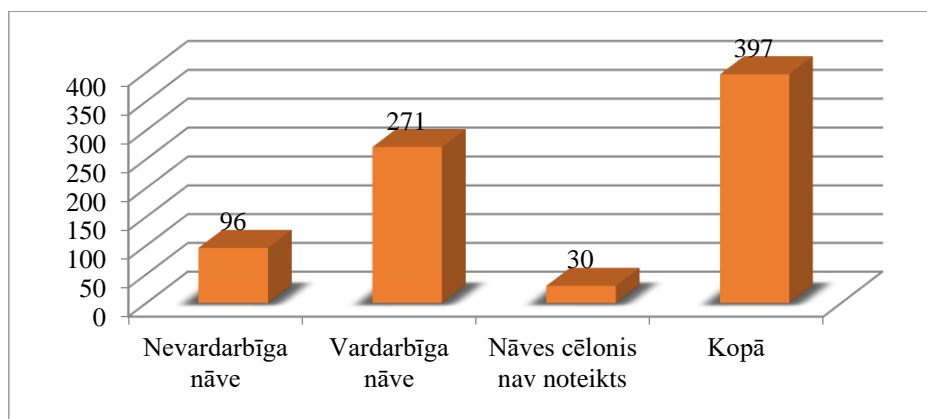
Nodaļā veic tiesu medicīniskās ekspertīzes, apsekošanas dzīvām personām, tiesu medicīniskās ekspertīzes mirušajiem šādu pašvaldību teritorijā: Aglonas nov., Ciblas nov., Dagdas nov., Daugavpilī un Daugavpils nov., Ilūkstes nov., Kārsavas nov., Krāslavas nov., Līvānu nov., Ludzas nov., Preiļu nov., Rēzeknē un Rēzeknes nov., Riebiņu nov., Vārkavas nov., Viļānu nov., Zilupes nov.

12.tabula.

Latgales reģionālajā nodaļas darba veida un apjoma apkopojums par ekspertīzēm mirušajiem (2013.-2015.g.)

		2013.g.	2014.g.	2015.g.
	AUTOPSIJU KOPĒJAIS SKAITS	365	448	397
1.	Nevardarbīga nāve	104	121	96
2.	Vardarbīga nāve	239	289	271
	t.sk.			
2.1.	slepkavības	21	22	17
2.2.	pašnāvība	55	77	85
3.	Vardarbīgas nāves veidi			
3.1.	mehāniskie bojājumi	95	97	87
3.2.	mehāniskā asfiksija	101	129	129
3.3.	elektrotraumas	1	0	1
3.4.	saindēšanās	25	32	37
3.5.	galējo temperatūru iedarbība	17	31	17
3.6.	kriminālais aborts	0	0	0
4.	Nāves veids un iemesls nav noskaidrots	22	38	30
5.	Atkārtotas ekspertīzes	0	0	0
6.	Komisijas ekspertīzes	0	0	0
7.	Kompleksās ekspertīzes	0	0	0
8.	Papildus ekspertīzes	1	12	8
9.	Ekspertīzes pēc medicīniskajiem dokumentiem	0	4	0
10.	Maksas pakalpojumi⁵	0	1	3
11.	Neatpazītu mirušo skaits, kas ievesti morgā	20	32	21
12.	Izbraukumi uz notikuma vietām	2	11	9

⁵ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

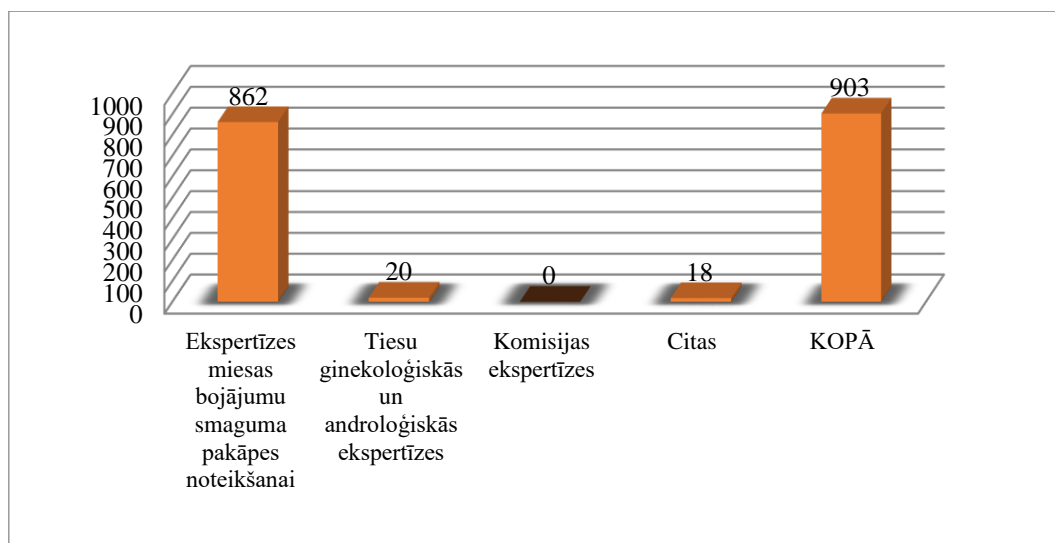
30.attēls. Latgales reģionālajā nodaļā veiktās ekspertīzes mirušajiem 2015.gadā

13.tabula.

Latgales reģionālās nodaļas darba veida un apjoma apkopojums par dzīvo personu ekspertīzēm (2013.-2015.g.)

	2013.g.	2014.g.	2015.g.
EKSPERTĪŽU KOPĒJAIS SKAITS	777	885	903
1. Ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai	764	841	862
1.1. Smagi miesas bojājumi	66	66	58
1.2. Vidēji miesas bojājumi	137	131	130
1.3. Viegli miesas bojājumi	181	186	205
1.4. Maznozīmīgi miesas bojājumi	255	330	346
1.5. Miesas bojājumi nav konstatēti	90	94	116
1.6. Nepabeigtās ekspertīzes	35	34	7
2. Tiesu ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes	13	27	20
2.1. izvarošana	10	18	11
2.2. netiklās darbības	3	5	2
2.3. homoseksuālisms, pielietojot vardarbību	0	0	0
2.4. krimināls aborts	0	1	0
2.5. androloģiskās ekspertīzes	0	3	7
3. Konsultatīvie atzinumi	0	0	0
4. Maksas pakalpojumi⁶	0	1	3
5. Citas	0	17	18

⁶ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

31.attēls. Latgales reģionālajā nodaļā veiktās dzīvo personu ekspertīzes 2015.gadā

2015.gada LRN tika veiktas 408 mirušo personu tiesu medicīniskās ekspertīzes, no tām: 271 (68,2%) vardarbīgā nāve, 96 (24,18%) nevardarbīga nāve un 30 (7,56%) nāves cēlonis nav noteikts. Dzīvo personu ekspertīžu skaits – 903.

Pavisam, kopā, 2015. gada LRN ekspertīžu skaits (dzīvo un mirušo ekspertīzes) – 1311. 2014.gadā LRN ekspertīžu skaits (dzīvo un mirušo ekspertīzes) – 1349. Salīdzinoši ar 2014.gadu kopējais ekspertīžu skaits samazinājās uz 3%. Slepavību skaits samazinājās uz 10%, proti, 17-2015.gadā, 19-2014.gadā. Pašnāvību skaits palielinājās uz 10%, proti, 85-2015. gadā un 77-2014. gadā). Autotraumas palika tādā pašā skaitā, proti, 39-2015. gadā, 38-2014. gadā. Saindēšanās gadījumu skaits palielinājās par 16% (37-2015. gadā, 32-2014. gadā). 2015. gadā vardarbīgas nāves procentuālais skaits palielinājās – 68,26%, bet 2014. gadā tas bija 64,51%.

Analizējot dzīvo personu ekspertīžu struktūru var secināt, ka kopējo ekspertīžu skaits palielinājās par 2% (903-2015. gadā, 885-2014. gadā). No tām smago miesas bojājumu skaits samazinājās par 2% (58-2015. gadā, 66-2014.gadā). Vidējie miesas bojājumi palika tādā pašā līmenī (130-2015.gadā, 131-2014. gadā). Viegļie miesas bojājumi palielinājās par 20% (205-2015. gadā, 186-2014. gadā). Maznozīmīgie miesas bojājumi palielinājās par 5% (346-2015. gadā, pret 330-2014. gadā). Tiesu ginekoloģisko un androloģisko ekspertīžu skaits samazinājās par 26% (20-2015. gadā, 27-2014. gadā).

Komisijas ekspertīzes 2015. un 2014.gadā nebija.

Kurzemes reģionālā nodaļa

Centrs – Ventspilī, darba vietas – Liepājā un Tukumā.

Nodaļā veic tiesu medicīniskās ekspertīzes, apsekošanas dzīvām personām, tiesu medicīniskās ekspertīzes mirušajiem šādu pašvaldību teritorijā: Aizputes nov., Alsungas nov., Brocēnu nov., Dundagas nov., Durbes nov., Engures nov., Grobiņas nov., Jaunpils nov., Kandavas nov., Kuldīgas nov., Liepājas pilsētā, Mērsraga nov., Nīcas nov., Pāvilostas nov., Priekules nov., Rojas nov., Rucavas nov., Saldus nov., Skrundas nov., Talsu nov., Tukuma nov., Vaiņodes nov., Ventspils pilsētā un Ventspils nov.

Kopumā 2015.gadā KRN veicamais darba apjoms (skaitliski) pavisam nedaudz samazinājies salīdzinoši ar 2014.gadu. Kopumā 1127 (2014.) dzīvo personu ekspertīzes, 1102 (2015.). 98 (2013.) ekspertīzes mirušajiem (autopsijas 190), 232 (autopsijas 223) (2014.), 200 (191) (2015.). Salīdzinot 2014.un 2015.gadus, dzīvo ekspertīžu skaits samazinājies par 25,

mirušo – par 32. Tajā pašā laikā pēdējo 3 gadu periodā ekspertīžu skaits mirušajiem praktiski nav mainījies, novērojamas tikai svārstības.

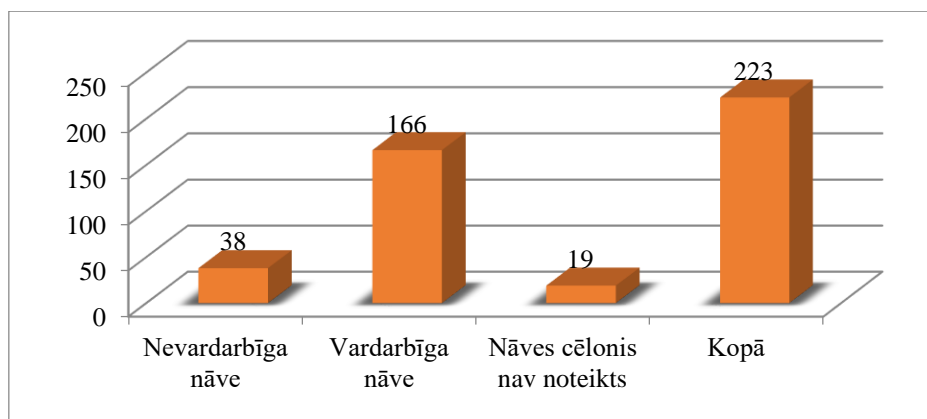
Salīdzinot vardarbīgo nāvi (skaitliski) 2014. – 2015.gados slepkavības 20 – 17, pašnāvības 37 – 46, nelaimes gadījumi sadzīvē 102 – 72, ražošanā 7 – 4. Šie skaitļi principā neko īpaši neatspoguļo, jo ikgadēji šajos rādītājos vērojamas svārstības. Izvērtējot vardarbīgo nāvi pa to veidiem, attiecība lielā mērā starp mehāniskiem bojājumiem, asfiksijām saindēšanām u.c. tā veidiem ikgadēji saglabājas, t.i., visvairāk nāves gadījumi ir sakarā ar mehāniskiem bojājumiem, mehāniskā asfiksijām, saindēšanām utt.

14.tabula.

Kurzemes reģionālās nodaļas darba veida un apjoma apkopojums par ekspertīzēm mirušajiem (2013.-2015.g.)

		2013.g.	2014.g.	2015.g.
	AUTOPSIJU KOPEĒJAIS SKAITS	190	223	191
1.	Nevardarbīga nāve	34	38	42
2.	Vardarbīga nāve	143	166	139
	t.sk.			
2.1.	slepkavības	26	20	17
2.2.	pašnāvība	50	37	46
3.	Vardarbīgas nāves veidi	143	166	139
3.1.	mehāniskie bojājumi	57	74	61
3.2.	mehāniskā asfiksija	59	53	51
3.3.	elektrotraumas	0	3	2
3.4.	saindēšanās	18	27	17
3.5.	galējo temperatūru iedarbība	9	9	8
3.6.	kriminālais aborts	0	0	0
4.	Nāves veids un iemesls nav noskaidrots	13	19	10
5.	Atkārtotas ekspertīzes	0	0	0
6.	Komisijas ekspertīzes	1	0	0
7.	Kompleksās ekspertīzes	1	0	0
8.	Papildus ekspertīzes	4	5	4
9.	Ekspertīzes pēc medicīniskajiem dokumentiem	2	4	3
10.	Maksas pakalpojumi⁷	0	0	2
11.	Neatpazītu mirušo skaits, kas ievesti morgā	14	16	12
12.	Izbraukumi uz notikuma vietām	42	55	19

⁷ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

32.attēls. Kurzemes reģionālajā nodaļā veiktās ekspertīzes mirušajiem 2015.gadā

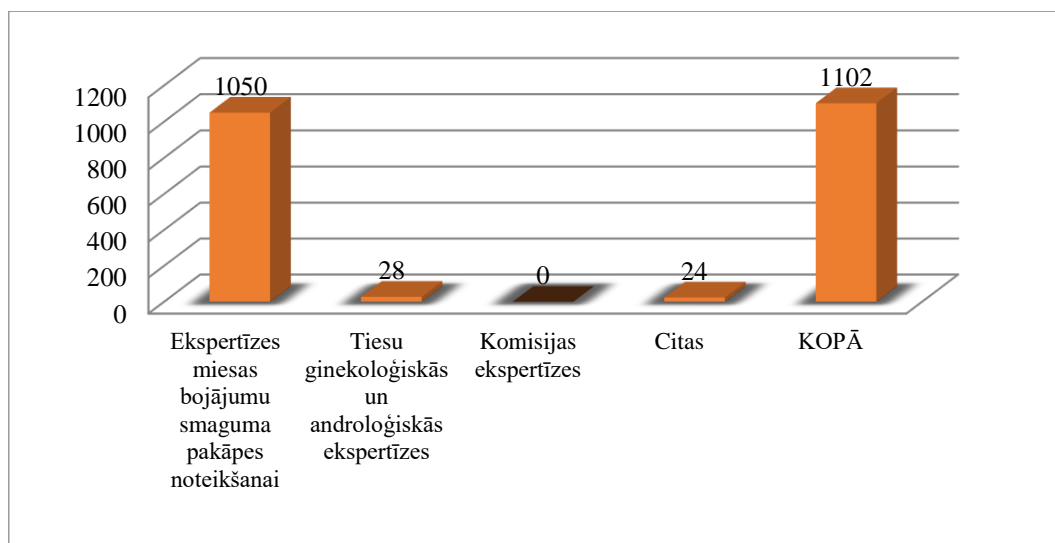
Izvērtējot dzīvo personu ekspertīzes, uzmanību var pievērst atsevišķām sadaļām, kā piemēram, ginekoloģiskām ekspertīzēm –14 (2014.), 28 (2015.). Izvērtējot miesas bojājumu nodarīšanas veidu, jāpiemin transporta traumu skaits 135 (2014.), 203 (2015.).

15.tabula.

Kurzemes reģionālās nodaļas darba veida un apjoma apkopojums par dzīvo personu ekspertīzēm (2013.-2015.g.)

	2013.g.	2014.g.	2015.g.
EKSPERTĪŽU KOPEĀJAIS SKAITS	1125	1127	1102
1 Ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai	1090	1072	1050
1.1 Smagi miesas bojājumi	68	44	58
1.2 Vidēji miesas bojājumi	160	163	178
1.3 Viegli miesas bojājumi	318	288	254
1.4 Maznozīmīgi miesas bojājumi	408	431	383
1.5 Miesas bojājumi nav konstatēti	129	138	177
1.6 Nepabeigtās ekspertīzes	7	8	0
2 Tiesu ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes	35	14	28
2.1 izvarošana	24	12	23
2.2 netiklās darbības	6	1	5
2.3 homoseksuālisms, pielietojot vardarbību	0	0	0
2.4 krimināls aborts	0	0	0
2.5 androloģiskās ekspertīzes	5	1	0
3 Konsultatīvie atzinumi	0	0	0
4 Maksas pakalpojumi⁸	3	2	0
5 Citas	0	0	24

⁸ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

33.attēls. Kurzemes reģionālajā nodaļā veiktās dzīvo personu ekspertīzes 2015.gadā

Zemgales reģionālā nodaļa

Centrs – Jelgavā, darba vietas – Pļaviņās un Bauskā.

Nodaļā veic tiesu medicīniskās ekspertīzes, apsekošanas dzīvām personām, tiesu medicīniskās ekspertīzes mirušajiem šādu pašvaldību teritorijā: Aizkraukles nov., Aknīstes nov., Auces nov., Bauskas nov., Cesvaines nov., Dobeles nov., Ērgļu nov., Iecavas nov., Jaunjelgavas nov., Jēkabpilī un Jēkabpils novadā, Jelgavā un Jelgavas novadā, Kokneses nov., Krustpils nov., Lubānas nov., Madonas nov., Neretas nov., Ozolnieku nov., Pļaviņu nov., Rundāles nov., Salas nov., Skrīveru nov., Tērvetes nov., Varakļānu nov., Vecumnieku nov., Viesītes nov.

Analizējot darba apjomu 2015.gadā, var atzīmēt, ka, salīdzinot ar iepriekšējo 2014.gadu, dzīvo personu ekspertīžu skaits samazinājies par 148 – 2014.gadā tas bija 1495, bet 2015.gadā jau 1347; mirušo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits paliek iepriekšējā līmenī – 2014.gadā – 400, 2015.gadā – 390. Tādējādi, kopējais ekspertīžu skaits salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu samazinājies par 158 ekspertīzēm.

16.tabula.

Zemgales reģionālās nodaļas darba veida un apjoma apkopojums par ekspertīzēm mirušajiem (2013.-2015.g.)

		2013.g.	2014.g.	2015.g.
	AUTOPSIJU KOPĒJAIS SKAITS	400	398	382
1.	Nevardarbīga nāve	91	166	140
2.	Vardarbīga nāve	280	213	228
	t.sk.			
2.1.	slepkavības	24	19	20
2.2.	pašnāvība	81	66	66
3.	Vardarbīgas nāves veidi			
3.1.	mehāniskie bojājumi	99	82	87

3.2.	mehāniskā asfiksija	106	94	87
3.3.	elektrotraumas	4	2	1
3.4.	saindēšanās	43	17	39
3.5.	galējo temperatūru iedarbība	28	18	14
3.6.	kriminālais aborts	0	0	0
4.	Nāves veids un iemesls nav noskaidrots	24	19	14
5.	Atkārtotas ekspertīzes	0	0	0
6.	Komisijas ekspertīzes	0	0	0
7.	Kompleksās ekspertīzes	0	0	0
8.	Papildus ekspertīzes	0	2	6
9.	Ekspertīzes pēc medicīniskajiem dokumentiem	0	2	2
10.	Maksas pakalpojumi⁹	0	1	0
11.	Neatpazītu mirušo skaits, kas ievesti morgā	23	22	31
12.	Izbraukumi uz notikuma vietām	43	34	37

Ekspertīžu skaits mirušajiem 2015.gadā sastāda 390, bet 2014.gadā - 400.

Pagājušajā gadā nevardarbīgas nāves līmenis nedaudz samazinājies un sastāda ap 37 %, 2014.gadā - 41 %. Nevardarbīgas nāves gadījumos prevalē pēkšņa nāve – 88 %, tieši sirds – asinsvadu slimības. Nepieciešami atzīmēt, ka diemžēl augstu līmeni sastāda nāves gadījumi ar plaušu saslimšanām un plaušu tuberkulozi, ko var paskaidrot ar cilvēku novēlotu griešanos pēc medicīniskās palīdzības dažādu iemeslu dēļ (materiālais stāvoklis, alkoholisms u.c.).

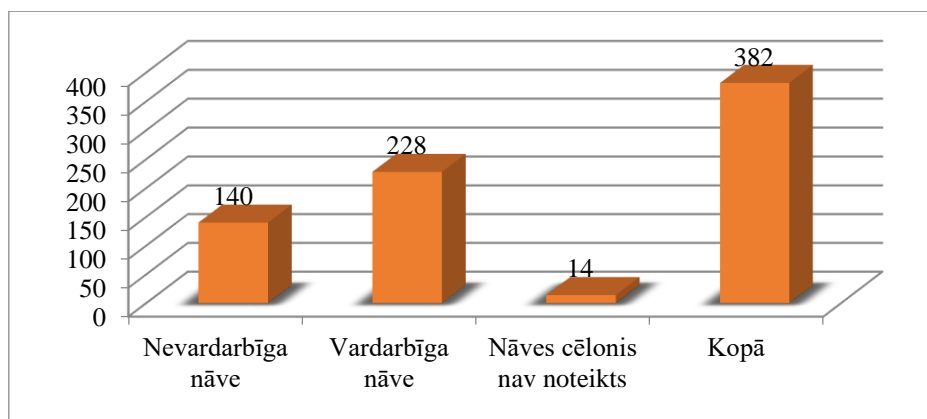
Vardarbīgas nāves gadījumi sastāda 60 % no kopējā mirušo skaita, kas palielinājies par 5 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Vardarbīgas nāves gadījumos ap 60 % sastāda sadzīves traumas, un pagājušajā gadā bijuši 3 darba traumu gadījumi. Jāatzīmē, ka strauji palielinājies slepkavību skaits no 11 gadījumiem 2014.gadā līdz 20 gadījumiem 2015.gadā, sevišķi Pļaviņu nodaļā – no 4 līdz 12.

Tomēr augstā līmenī, kā iepriekšējā gadā, paliek pašnāvību skaits – 66, it sevišķi, jaunu cilvēku vidū, vienā gadījumā 15 gadus vecs bērns, ko var izskaidrot ar nemainīgo ekonomisko situāciju valstī, zemo cilvēku labklājības līmeni, bezdarba un augsto alkoholisma līmeni, kā arī vardarbība ģimenē pret bērniem.

Mirušo skaits alkohola reibuma stāvoklī paliek tādā pašā līmenī salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu un sastāda 167 gadījumus vai 73 % no kopējā mirušo skaita. Pa vienam gadījumam miruši narkotisko vielu un psihotropo medikamentu ietekmē.

Maksas pakalpojumi 2015.gadā netika veikti.

⁹ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

34.attēls. Zemgales reģionālajā nodaļā veiktās ekspertīzes mirušajiem 2015.gadā

17.tabula.

Zemgales reģionālās nodaļas darba veida un apjoma apkopojums par dzīvo personu ekspertīzēm (2013.-2015.g.)

	2013.g.	2014.g.	2015.g.
EKSPERTĪŽU KOPEĀJAIS SKAITS	1365	1495	1347
1. Ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai	1333	1442	1301
1.1. Smagi miesas bojājumi	91	101	72
1.2. Vidēji miesas bojājumi	193	213	197
1.3. Viegli miesas bojājumi	327	204	264
1.4. Maznozīmīgi miesas bojājumi	584	285	586
1.5. Miesas bojājumi nav konstatēti	139	178	170
1.6. Nepabeigtās ekspertīzes	9	14	12
2. Tiesu ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes	31	31	35
2.1. izvarošana	24	21	22
2.2. netiklās darbības	6	6	5
2.3. homoseksuālisms, pielietojot vardarbību	0	2	1
2.4. krimināls aborts	0	1	0
2.5. androloģiskās ekspertīzes	0	1	7
3. Konsultatīvie atzinumi	0	0	0
4. Maksas pakalpojumi¹⁰	0	2	0
5. Citas	1	19	11

Analizējot dzīvo personu ekspertīzes, var atzīmēt, ka 96,5 % no kopējā ekspertīžu skaita sastāda ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai. Gandrīz puse no veiktajām ekspertīzēm smaguma pakāpes noteikšanai sastāda maznozīmīgi miesas bojājumi – 45 %, vidējo miesas bojājumu skaits paliek tādā pat līmenī un sastāda 15 %, smago miesas bojājumu skaits samazinājies par 2 % un sastāda 5,5 %.

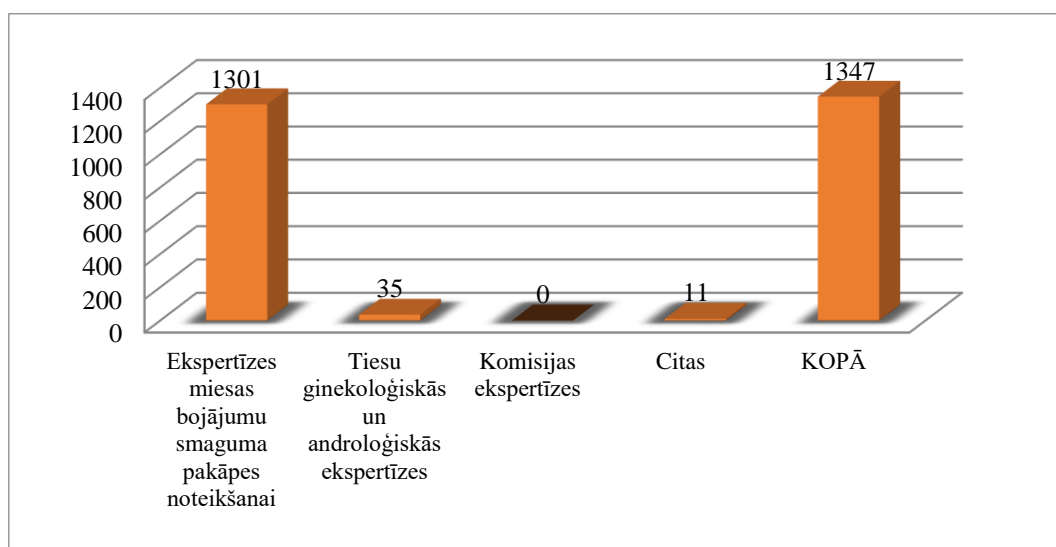
Apkopojot miesas bojājumu nodarīšanas veidus, redzams, ka 79 % sastāda truli priekšmeti, nedaudz samazinājies transporta traumu skaits - 191, diemžēl, kurās arī cietuši bērni līdz 18 gadu vecumam - 21 gadījums.

¹⁰ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

Pusē, 52 %, no visiem gadījumiem traumas iegūtas sadzīvē, diemžēl, lielu skaitu sastāda sieviešu un bērnu skaits, kas cietuši ģimenē – 60, no tiem bērni līdz 18 gadu vecumam – 28. Vairākus pēdējos gadus to skaits lēni, bet palielinās. To varētu izskaidrot ar cilvēku pastiprinātu agresiju, neapmierinātību ar dzīvi, dzīves līmeni, alkoholismu.

Kaut gan ir samazinājies traumu skaits, kuras iegūtas darbā (2014.gadā – 36 gadījumi), bet vienalga paliek augstā līmenī paliek – 29 gadījumi, ko var izskaidrot ar darba drošības noteikumu neievērošanu un to pārkāpšanu, pašu cilvēku neuzmanību, pārslodzi, mazu darba stāžu un pieredzi darbā, kā arī ar alkohola lietošanu darba laikā.

Ginekoloģisko ekspertīžu skaits pagājušajā gadā sastāda nedaudz vairāk kā 2 % no kopējā ekspertīžu skaita un palicis iepriekšējā gada līmenī un sastāda 35 gadījumi. Jāatzīmē, ka netiklo darbību skaits attiecībā pret mazgadīgiem bērniem paliek augstā līmenī, kā arī bērnu izvarošanas gadījumu skaits – 2015.gadā sastāda 15 gadījumus.

35.attēls. Zemgales reģionālajā nodaļā veiktās dzīvo personu ekspertīzes 2015.gadā

TIESU HISTOLOĢIJAS LABORATORIJA

Tiesu histoloģijas laboratorijas (turpmāk – THL) funkcijas ir veikt bioloģiskā materiāla (mirušo), lietisko pierādījumu tiesu histoloģiskās ekspertīzes un izpēti, tai skaitā, papildus, atkārtotās, komisijas un kompleksās ekspertīzes kriminālprocesos, civilprocesos un administratīvajos procesos.

THL uzdevumi:

- izmeklē mirušo iekšējo orgānu un audu gabaliņus, biopsijas vai operāciju materiālu, nenoskaidrotas izcelsmes audu gabaliņus;
- izmeklē mirušo dobumu šķidrumus, asinis un orgānus (planktona noteikšanai) noslīkšanas gadījumos;
- veic tiesu medicīnas ekspertu tiesu histoloģisko ekspertīžu un izpēti pēcdiploma izglītību;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībsargājošām un ārstniecības iestādēm jautājumos, kas saistīti ar bioloģiskā materiāla (mirušo), lietisko pierādījumu tiesu histoloģiskajām ekspertīzēm un izpēti.

Laboratorija strādā atbilstoši prasībām, kas izvirzītas testēšanas laboratoriju darbībai (sertifikāts Nr. L-201-A beztermiņa).

2015.gadā apjoma izmaiņas nav būtiskas.

18.tabula.

Tiesu histoloģijas laboratorijas darba veida un apjoma apkopojums (2013.-2015.g.)

	2013.g.	2014.g.	2015.g.
1.Mirušo personu audu un orgānu izpēti, kopējais skaits:	2301	2447	2374
1.1.THL	2218	2347	2281
1.2.Mikropreparātu skaits	12316	12684	12831
1.3.Objektu skaits	36945	38052	40651
2.Planktona noteikšana, kopējais skaits	83	100	93
2.1.Šķidrums no sp.kaula dobuma	66	87	59
2.2.Niere	10	2	8
2.3.Plaušas	0	2	2
2.4.Cits	7	5	24
3.Piedalīšanās tiesas sēdēs	0	0	0
4. Papildus ekspertīzes	9	13	8
5. Atkārtotas ekspertīzes	0	0	0
6. Ekspertu konsultācijas mirušo personu ekspertīžu un patomorfoloģijas jautājumos	55	129	86
7. Komisijas ekspertīzes	4	3	0
Maksas pakalpojumi ¹¹	1	12	2
Piederība (pilsonība)	1 Krievijas		

¹¹ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

TIESU MEDICĪNAS ĢENĒTIKAS UN SEROLOĢIJAS LABORATORIJA

Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijas (turpmāk – TMĢSL) funkcijas ir veikt tiesu medicīniskās lietisko pierādījumu bioloģiskās – seroloģiskās un ģenētiskās ekspertīzes un izpēti, tai skaitā, papildus, atkārtotās, komisijas un kompleksās ekspertīzes kriminālprocesos, civilprocesos un administratīvajos procesos.

TMĢSL uzdevumi:

- nodrošina un veic tiesu medicīniskās lietisko pierādījumu bioloģiskās – seroloģiskās un ģenētiskās ekspertīzes:
  - bioloģiskas izcelsmes objektu identifikāciju uz lietiskajiem pierādījumiem, veicot cilvēka bioloģiskā materiāla veida, sugas piederības noteikšanu un seroloģisko izpēti;
  - bioloģiskas izcelsmes objektu identifikāciju uz lietiskajiem pierādījumiem, veicot cilvēka bioloģiskā materiāla veida, sugas piederības noteikšanu un ģenētisko izpēti;
  - neatpazītu mirušo identifikāciju veicot ģenētisko izpēti.
- mirušu un dzīvu personu bioloģiskā materiāla izmeklēšanu;
- paternitātes, maternitātes un cita veida radniecības noteikšanu;
- vardarbīgā nāvē un neatpazītu personu bioloģiskā materiāla uzglabāšanu arhīvā DNS nacionālās datu bāzes uzturēšanai;
- piedalās pēcdiploma izglītības veikšanā, kas saistīta ar lietisko pierādījumu tiesu medicīnisko ģenētisko un bioloģisko – seroloģisko ekspertīzi un izpēti;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībaizsardzības un ārstniecības iestādēm jautājumos, kas saistīti ar lietisko pierādījumu tiesu medicīniskām ģenētiskām un bioloģiskām – seroloģiskām ekspertīzēm un izpēti.

TMĢSL strādā atbilstoši prasībām, kas izvirzītas testēšanas laboratoriju darbībai – 2006.gada 24.novembrī Tiesu medicīnas klīnisko laboratoriju apvienībai izsniegts sertifikāts Nr.L-201-A, kas apliecina, ka tehniskā kompetence ir novērtēta un atzīta par atbilstošu “Vispārējām prasībām testēšanas laboratoriju darbībai” un laboratorija ir kompetenta veikt testēšanu šādās sfērās: imūnhematoloģija, molekulārā bioloģija. Sertifikāts beztermiņa.

2015.gadā ieviests jauns izpēti tests fekāliju klātbūtnes noteikšanai (Urobilinogēna jeb Edelmanas tests), un veikta personāla apmācība tā pielietojumā.

2015.gads TMĢSL raksturīgs ar zināmu stabilitāti kopējā darba apjomā. Ir vērojamas svārstības gan uz augšu, gan uz leju atsevišķos rādītājos. Piemēram, skaitliski ir bioloģisko seroloģisko ekspertīžu skaita pieaugums (+21), bet vienlaikus ir samazinājies citu šīs jomas izpēti veidu skaits un arī izpēti priekšmetu un objektu skaits, kas ļauj secināt, ka, lai gan ir palielinājies ekspertīžu skaits, vienlaikus ir samazinājies šo ekspertīžu apjoms. DNS ekspertīžu/izpēti skaits ir samazinājies (-11), būtiski ir samazinājies maksas pakalpojumu skaits (-30), kas ir grūti izskaidrojams, jo iepriekšējos gados šis skaits bija samērā nemainīgs. Palielinājies arī Līķu bioloģiskā materiāla arhīvā arhivēto paraugu skaits (+28).

Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijas darba veida un apjoma apkopojums
(2013.-2015.g.)

	2013.g.	2014.g.	2015.g.
1. Bioloģiskā seroloģiskā izmeklēšana:			
1.1. ekspertīzes	297	216	239
1.2. akti	34	36	35
1.3. atbildes	1181*	1328*	1275*
Kopā 1.1.-1.3.	1512	1580	1549
1.4. Izmeklētie priekšmeti	1976	2234	2126
1.5. Izmeklētie objekti:			
1.5.1. asinis	6699	7293	7703
1.5.2. izdalījumi	1252	1010	988
1.5.3. mati	472	683	384
1.5.4. citoloģija	249	226	127
Kopā 1.5.	8672	9212	9202
2. DNS izmeklēšana:			
2.1. Pēc pieprasītāja:			
2.1.1. civillietās un procesos	41	34	24
2.1.2. krimināllietās un procesos	162	161	179
Administratīvās lietās un procesos	-	-	-
2.1.3. privātpersonu pieprasījums	20	33	14
Kopā:2.1.	223	228	217
2.2. Pēc veida:			
2.2.1. Paternitāte	65	65	39 (t.sk. 1 kriminālprocesā)
2.2.2. Mirušo identifikācija	5	9	14
2.2.3. Traipu identifikācija	153	154	164
Kopā:2.2.	223	228	217
2.3. Izmeklēto paraugu un traipu skaits:			
2.3.a. asinis	515	521	561
2.3.b. izdalījumi	138	96	94
2.3.c. mati	4	3	-
2.3.d. pārējie	9	33	8
Kopā 2.3.	666	653	676
3. Arhivētais mirušo bioloģiskais materiāls:			
3.1. Mirušo skaits, no kuriem saņemts materiāls	2026	2300	2254
3.2. Arhivēto paraugu skaits	2090	2427	2455
4. Piedalīšanās tiesas sēdēs	3	3	-
5. Papildus ekspertīzes	3 (sākotnējā bioloģiskā, papildus atsevišķi objekti DNS)	-	1 (sākotnējā bioloģiskā, papildus atsevišķi objekti DNS)
6. Atkārtotas ekspertīzes	-	-	1 (paternitāte civillietā, sākotnējā veikta VP KrP)
7. Komisijas ekspertīzes	1 (paternitāte civillietā)	-	1 (paternitāte civillietā)
8. Kompleksās ekspertīzes	-	-	-
9. Maksas pakalpojumi kopā ¹²	66 (61 DNS+5 bioloģija)	71 (67 DNS+4 bioloģija)	41 (38 DNS +3 bioloģija)

* Iekļautas arī atbildes uz privātpersonu iesniegumiem par maksas pakalpojumu veikšanu.

¹² Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

TIESU MEDICĪNISKĀS KRIMINĀLISTIKAS LABORATORIJA

Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorijas (turpmāk – TMKL) funkcijas ir veikt tiesu medicīniskās kriminālistikas ekspertīzes un izpēti, tai skaitā, papildus, atkārtotās, komisijas un kompleksās ekspertīzes kriminālprocesos, civilprocesos un administratīvajos procesos.

TMKL uzdevumi:

- nodrošina un veic tiesu medicīniskās kriminālistikas ekspertīzes un izpēti:
  - bojājumu, kas nodarīti ar trulu un asu priekšmetu, šaujamo ieroci, elektrisko strāvu u.c., īpašību un to veidošanās mehānisma noteikšanu uz ādas, mīkstiem audiem, kauliem un iekšējiem orgāniem, kā arī uz apģērba;
  - pielietotā priekšmeta identifikāciju pēc bojājumiem uz ķermeņa un apģērba;
  - kaulu atlieku izmeklēšanu: sugas piederības, personas rases, dzimtes, vecuma un auguma garuma noteikšanai, personas identifikāciju pēc zobu statusa;
  - asins pēdu veidošanās mehānisma noteikšanu uz apģērba, traumējošiem priekšmetiem, ieročiem un citiem tiesu medicīnas ekspertīžu objektiem, kā arī notikuma vietā;
  - pūšanas procesā izmainītu mirušo personu ķermeņa daļu sākotnējā izskata atjaunošanu;
  - metālisko inžū klātbūtnes un daudzuma noteikšanu;
  - cita veida ekspertīzes, kuru veikšanai nepieciešamas speciālas zināšanas tiesu medicīniskajā kriminālistikā.
- piedalās pēcdiploma izglītības veikšanā, kas saistīta ar lietisko pierādījumu tiesu medicīniskās kriminālistikas ekspertīzi un izpēti;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībaizsardzības un ārstniecības iestādēm (jautājumos kas saistīti ar lietisko pierādījumu tiesu medicīniskās kriminālistikas ekspertīzēm un izpēti).

2015.gadā samazinājies ekspertīžu un izmeklējumu skaits, to struktūra nav mainījies, bet ievērojami palielinājies izmeklēto objektu skaits.

20.tabula.

**Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorijas darba veida un apjoma apkopojums
(2013.-2015.g.)**

Nr. p. k.	Izmeklējuma veids	2013. gads		2014. gads		2015. gads	
		Ekspertīžu un izpēšu skaits	Objektu skaits	Ekspertīžu un izpēšu skaits	Objektu skaits	Ekspertīžu un izpēšu skaits	Objektu skaits
1.	Personas identifikācijas ekspertīzes un izmeklējumi	39	133	57	234	31,5	374
2.	Traumējošā priekšmeta identifikācija	56	227	34	119	32	316
3.	Spektrālā izmeklēšana	180	318	158	237	102	199
4.	Bojājuma rašanās mehānisma noteikšana	208	478	216	484	164,5	935
5.	Asins pēdu izcelsmes mehānisma noteikšana	53	175	34	164	39	471
Kopā:		536	1331	499	1238	369	2295
		2013. gads	2014. gads	2015. gads			
6.	Piedalīšanās tiesas sēdēs	2	1	-			
7.	Papildus ekspertīzes	-	-	-			
8.	Atkārtotas ekspertīzes	-	-	-			
9.	Komisijas ekspertīzes	1	-	-			
10.	Maksas pakalpojumi ¹³	-	2	-	1		

¹³ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

TIESU TOKSIKOĻĪJAS LABORATORIJA

Tiesu toksikoloģijas laboratorijas (turpmāk – TTL) funkcijas ir veikt bioloģiskā materiāla (dzīvu un mirušu personu), lietisko pierādījumu tiesu toksikoloģiskās ekspertīzes un izpētes, tai skaitā papildus, atkārtotās, komisijas un kompleksās ekspertīzes kriminālprocesos, civilprocesos un administratīvajos procesos.

TTL uzdevumi:

- nodrošina un veic sekojošu veidu tiesu toksikoloģiskās ekspertīzes un izpētes mirušo bioloģiskajā materiālā, dzīvu personu bioloģiskajā materiālā, lietiskajos pierādījumos:
  - alkohola, tā homologu un „surogātu” (aizvietotāju) klātbūtnes noteikšana;
  - gaistošo toksisko vielu (t.sk. neiroparalītiskā, asaru, piparu gāze u.c.) noteikšana;
  - kodīgo un destruktīvo vielu noteikšana;
  - narkotisko un psihotropo vielu noteikšana;
  - smago metālu un metaloīdu noteikšana;
  - ārstniecības praksē pielietojamo medikamentu noteikšana;
  - toksisko augu un sēņu toksīnu noteikšana;
  - sadzīvē lietoto ķīmijas preparātu noteikšana;
  - nezināmas vielas (tabletes, pulvera, šķīduma u.c.) ķīmiskā sastāva precizēšana;
  - cita veida ekspertīzes, kuru veikšanai nepieciešamas speciālās zināšanas tiesu ķīmijā un toksikoloģijā.
- piedalās pēcdiploma izglītības veikšanā, kas saistīta ar lietisko pierādījumu tiesu toksikoloģisko ekspertīzi un izpēti;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībsargājošajām un ārstniecības iestādēm (jautājumos kas saistīti ar lietisko pierādījumu tiesu toksikoloģiskajām ekspertīzēm un izpēti).

TTL ir resertificēta (LR Veselības Ministrijas Veselības statistikas un medicīnisko tehnoloģiju valsts aģentūras sertifikāts Nr.L-197-A) laboratorija.

2015.gadā uzstādīta un aprobēta jauna moderna gāzu hromatogrāfijā pielietojama iekārta – *headspace autosampler* SHIMADZU HS-20, kā rezultātā tiks ievērojami paaugstināta un uzlabota etilspirta, tā homologu, gaistošu savienojumu, gāzveida vielu identifikācija un kvantitatīvā noteikšana.

Tiesu ekspertu padomē reģistrēta TTL izstrādāta jauna metode “Gaistošo savienojumu identifikācija biomateriālā un lietiskajos pierādījumos”.

21.tabula.

Tiesu toksikoloģijas laboratorijas darba veida un apjoma apkopojums (2013.-2015.g.)

	2013.g.	2014.g.	2015.g.
1.Izmeklējuma veids:			
1.1.ekspertīzes pēc lēmumiem	6	8	10
1.2.pēc TME nosūtījumiem	2405	2509	2872
1.3.atbildes TSK klīnikai	834	857	764
1.4.maksas pakalpojumi¹⁴	14	12	8
Kopā 1.1.-1.4.	3245	3374	3654
2.Izmeklējuma nosaukums:			
2.1.Etanola un tā aizvietotāju noteikšana	2860	3355	3282
2.2.Narkotisko, psihoaktīvo vielu, medikamentu, citu vielu noteikšana	1109	2903	2456
2.3.Karboksihemoglobīns	134	120	110

¹⁴ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

3.Izmeklēto objektu skaits:			
3.1.asinis, urīns, iekšējie orgāni, mati	3528	6499	4916
4.Piedalīšanās tiesas sēdēs	-	-	2
5.Papildus ekspertīzes	-	-	-
6.Atkārtotas ekspertīzes	-	-	-
7.Komisijas ekspertīzes	1	1	4

Salīdzinot ar 2014.gadu, atskaites periodā izmeklējumi pēc tiesu medicīnas ekspertu norīkojumiem ir samazinājušies (80 ekspertīzes), būtiski nav mainījies izmeklējumu skaits narkotisko, psihoaktīvo vielu, medikamentu un citu vielu noteikšanai (no 2903 līdz 2882).

Ekspresanalīžu skaits, salīdzinot ar 2014.gadu, nedaudz samazinājies – par 87 izmeklējumiem, bet skatoties vairāku gadu griezumā, šis izmeklējumu skaits ir aptuveni līdzīgs un nākotnē prognozējams.

2015.gadā veikti 8 maksas pakalpojumi privātpersonām un juridiskajām personām.

LATVIJAS AUDU BANKAS NODAĻA

Latvijas audu bankas nodaļa (turpmāk – LABN) ir specifiska struktūrvienība, kas veic miruša cilvēka audu iegūšanu, primāro apstrādi, uzglabāšanu, nodod tos ārstniecības iestādēm sterilu transplantātu izgatavošanai, ko izmanto ķirurģiskā praksē dažādu slimību ārstēšanā.

LABN strādā saskaņā ar nacionālajiem un starptautiskajiem normatīvajiem aktiem, kas attiecas uz audu iegūvi un izmantošanu. LABN ir zinātniski – praktiskā bāze transplantācijas jomā.

LABN pamatuzdevums ir iespēju robežās nodrošināt ārstniecības iestādes ar primāriem bioloģiskiem objektiem – transplantātiem no cilvēka audiem:

- radzenes transplantātiem acu traumu ārstēšanai,
- kaulu un skrimšļu fragmentiem.

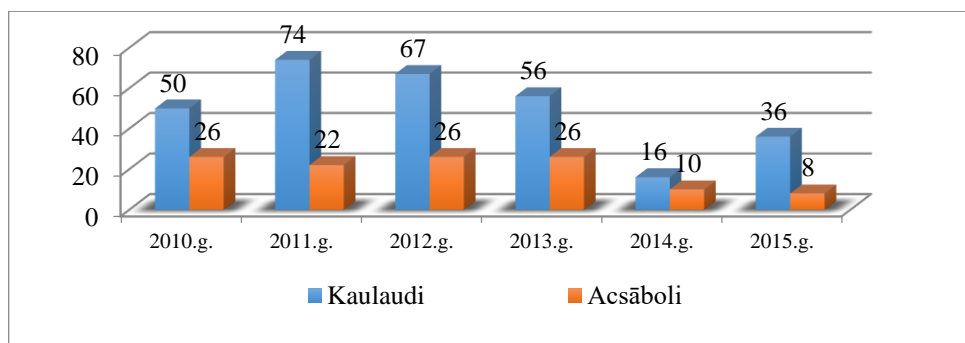
Ar 2015.gada 15.janvāri LABN tiesīga veikt audu un šūnu izmantošanas darbības saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.1176 „Cilvēka audu un šūnu izmantošanas kārtība”: kaulu, acu audu un ribu skrimšļu ziedošana, ieguve, laboratoriskā izmeklēšana, apstrāde un uzglabāšana (Zāļu valsts aģentūras (turpmāk – ZVA) audu un šūnu izmantošanas atļauja Nr. AC-2).

Kaut arī LABN ZVA atļauju saņēma 2015.gada sākumā, sakarā ar to, ka Centra nodaļas darbība cieši saistīta ar citām ārstniecības iestādēm, nodaļa savu darbību audu ieguves jomā atsāka 2015.gada jūlijā, jo Valsts Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca ZVA atļauju saņēma 2015.gada 26. jūnijā. Šajā laikā no 10 donoriem iegūti 44 audu transplantāti – 36 kaulu audu fragmenti un 8 acsāboli.

22.tabula.

Latvijas audu bankas nodaļas darba veida un apjoma apkopojums (2013.-2015.g.)

Biotransplantātu veids:	2013.g.	2014.g.	2015.g.
Acsāboli	26	10	8
Kaulaudi	56	16	36
Kopā	82	26	44
Donoru skaits	14	5	10

36.attēls. Iegūto kaulaudu un radzeņu transplantātu daudzuma salīdzinājums (2010.-2015.gadā)

ZINĀTNISKI METODISKĀ PADOME

Zinātniski metodiskā padome (turpmāk – ZMP) ir Centra struktūrvienība. ZMP darbojas Centra direktora pakļautībā un ir padomdevēja struktūrvienība.

ZMP darbības mērķis ir nodrošināt Centra metodisko, zinātnisko un konsultatīvo funkciju, veicināt darbinieku kvalifikācijas celšanu, iezīmēt Centra zinātniski – tehniskās attīstības virzienus, sekmēt zinātnes, tehnoloģiju un inovācijas politikas īstenošanu un koordināciju.

ZMP uzdevumi un kompetence:

- sagatavot un iesniegt Centra direktoram priekšlikumus zinātniskās pētniecības attīstībā un veikšanā, kā arī par zinātnes un tehnoloģiju attīstības politikas izstrādes jautājumiem;
- veicināt zinātniskus pētījumus uz Centra bāzes, izskatīt pētnieciskos projektus;
- izstrādāt, izskatīt un apstiprināt pielietojamās metodes un metodiskos norādījumus, instrukcijas un citus dokumentus tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšanai; veicināt jaunu metožu izstrādi un ieviešanu praksē;
- veicināt ekspertu atzinumu kvalitātes paaugstināšanu;
- kopā ar EID struktūrvienību vadītājiem izstrādāt un saskaņot ZMP darba plānu nākamajam kalendārajam gadam un iesniegt Centra direktoram apstiprināšanai līdz katra kalendārā gada 15. janvārim;
- izvērtēt tiesu medicīnas ekspertu darba kvalitātes audita rezultātus un izstrādāt rekomendācijas nepilnību novēršanai;
- sadarboties ar Tiesu ekspertu padomi ekspertīžu metodoloģiskos un ekspertu izglītības jautājumos;
- strīdīgā un sarežģītā gadījumā izvērtēt tiesu medicīnas ekspertu sniegto atzinumu un laboratoriju speciālistu veikto pētījumu kvalitāti un metodiku, par to sniedzot konsultatīvu un skaidrojošu ZMP atzinumu;
- piedalīties un izstrādāt ekspertu darbam nepieciešamās veidlapas un normatīvo aktu projektus;
- sadarboties un uzturēt savstarpējo saikni ar Centra struktūrvienību vadītājiem un reģionālajām tiesu medicīnas ekspertīzes Centra nodaļām;
- izskatīt Centra un tā struktūrvienību akreditācijas jautājumus;
- sadarbībā ar augstākajām izglītības iestādēm un Latvijas Tiesu medicīnas ekspertu asociāciju (turpmāk – Asociāciju) organizēt pēcdiploma izglītību (rezidentūru) tiesu medicīnas jomā; izstrādāt priekšlikumus pēcdiploma izglītības pilnveidošanai;
- izskatīt Centra tiesu medicīnas ekspertu un laborantu sertifikācijas un resertifikācijas jautājumus; sadarboties ar Latvijas Ārstu biedrības Sertifikācijas komisiju un Tiesu ekspertu padomi sertifikācijas jautājumu risināšanā;
- sadarbībā ar Asociāciju Centra tiesu medicīnas ekspertiem organizēt zinātniskas konferences par aktuāliem tiesu medicīnas jautājumiem;
- sadarbībā ar Asociāciju un Centra laborantu asociāciju organizēt speciālistu kvalifikācijas celšanas pasākumus (kursus, lekcijas, seminārus, un tml.);
- sadarboties ar tiesībsargājošām institūcijām, ārstniecības iestādēm, Latvijas Ārstu biedrību, citām Latvijas ekspertīžu iestādēm, zinātniskām un pedagoģiskajām iestādēm izglītības un zinātnes jautājumos;
- sadarboties ar ārzemju tiesu medicīnas un citiem zinātniski-pētnieciskiem centriem, izskatīt piedāvājumus un iespējas piedalīties ārpus Latvijas rīkotajos pasākumos.

Viena no būtiskākajām ZMP zinātniskām aktivitātēm 2015.gadā – rezidentu zinātniskā darba vadīšana. ZMP zinātniskās aktivitātes izpaudušās arī sadarbībā ar starptautiskām institūcijām, pieredzes apmaiņā un kvalifikācijas celšanā.

2015.gadā ZMP piedalījās jaunu metožu izstrādē, analizē un apstiprināšanā tiesu medicīnisko ekspertīžu un izpētes jomā. ZMP ir izskatījusi un apstiprinājusi sekojošas metodes, kas ir reģistrētas arī Tiesu ekspertu padomē:

- “Gaistošu savienojumu identifikācija biomateriālā un lietiskajos pierādījumos” 1.versija;
- “Cilvēka bioloģiskā materiāla noteikšana un seroloģiskā izpēte” 3. versija;
- “Rentgena fluorescētās spektrālās analīzes (RFSA) metode”, 3.versija;
- “Personu identifikācija, pamatojoties uz kaulu izmeklēšanu”, 2. versija;
- “Opiātu identificēšana biomateriālā” 3.versija;
- “Kanabinoīdu identificēšana biomateriālā” 3.versija;
- “Kokaīna identificēšana biomateriālā” 3.versija;
- “Barbiturātu identificēšana biomateriālā” 3.versija.

2015. gadā ZMP ir ņēmusi aktīvu dalību arī **Centra normatīvo aktu regulējuma procesos un to ietvaros veikta** Dzīvo un mirušo personu ekspertīžu metodisko vadlīniju izstrāde un ieviešana praksē, miesas bojājumu smaguma novērtēšanas kritēriju izvērtēšana, Centra dokumentācijas, t.sk., Centra un Centra struktūrvienību (laboratoriju) reglamentu aktualizācija, saskaņā ar Veselības ministrijas audita norādījumiem.

Saistībā ar klientorientētu komunikāciju un apkalpošanu veikts sekojošais:

Tiesu ekspertu padomes, klientu (cietušo), auditoru iesniegumu un sūdzību izskatīšana; ekspertīžu kvalitātes izvērtēšana, kļūdu analīze, sniegtas atbildes un skaidrojumi sūdzētājiem TV24; sadarbības uzlabošana ar Latvijas ārstu biedrību speciālistu piesaistei komisijas ekspertīzēs (notikusi kopsapulce Latvijas Ārstu biedrībā ar asociāciju vadītājiem; publikācija žurnālā “Latvijas Ārsts”)

2015. gadā cilvēkresursu piesaistes procesā veikta 5 tiesu medicīnas eksperta specialitātes rezidentu kandidātu intervēšana un novērtēšana; 2 no tiem uzsākuši rezidentūru; veikta jauno speciālistu – rezidentu darbavietu plānošana 2016.-2020.gadam.

2015. gadā veikta arī jauno speciālistu apmācība: apmācīti pieci 1.gada, divi 2.gada, trīs 3.gada rezidenti tiesu medicīnas eksperta specialitātē; veikta eksperta palīga (stažiera) apmācība tiesu toksikoloģijā. Apmācības procesa pilnveidošanai izstrādāts un iesniegts apstiprināšanai Veselības ministrijā, Latvijas Ārstu biedrībā un Rīgas Stradiņa universitātes tiesu medicīnas specialitātes rezidentu 4. gada apmācības programmas projekts (sakarā ar Ministru kabineta jaunu noteikumu izstrādi).

ZMP ņēmusi dalību arī nodarbināto kvalifikācijas paaugstināšanā kā rezultātā paveikts sekojošais:

- Centra EID mācību un komandējumu plāna izstrāde;
- Tiesu medicīnas ekspertu un ārstniecības personu atbalsta personāla pēcdiploma tālākizglītības profesionālās pilnveides programmas “Tiesu medicīnas ekspertīze” izstrāde un realizācija 2015.g. oktobris – 2016.g. maijs;
- Kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumi atbilstoši ieņemamā amata prasībām;
- iekšējās apmācības semināri TMGSL “Fekāliju klātbūtnes noteikšana ar Urobilinogēna (Edelmana) testu”;
- par kvalitātes vadību/kontroli preventīvajām darbībām;
- rezidenti piedalījās seminārā “Notikuma vietas apskate slepkavību gadījumos” Romā, Itālijā.

Zinātniskā darbības ietvaros notikušas sekojošas aktivitātes:

Sadarbība ar RSU Anatomijas un antropoloģijas institūtu:

- cilvēka herpes vīrusu pētniecībā;
- sirds vārstuļu patoloģijas pētniecībā.

Posterprezentācijas un tēzes RSU 2015.g. Zinātniskā konferencē 26.-27. martā:

- Cilvēka herpesvīrusa 6 imūnlokalizācijas izvērtējums dažādos CNS rajonos;
- Angioģenēze deģeneratīvas kalcinozes skartajos aortas vārstuļu audos
- Valvulāru intersticiālo šūnu aktivācija un vīrusu latentā infekcija aortas vārstuļu audos
- Iesniegts raksts *J.of Neuropathology/Exp. Neurology* 2015.g. oktobris (līdzautorība).

EID vadītāja vietnieces J.Vamzes-Liepiņas Medicīnas doktora disertācijas “Reaktogenitātes raksturojums attālinātos laika periodos pēc kaulaudu aizvietojošo biomateriālu implantācijas” izstrāde un priekšizstrādēšana; promocijas darba ietvaros sniegta posterprezentācija un tēzes RSU 2015.g. Zinātniskā konferencē un starptautiskā konferencē “*Functional materials and nanotechnologies*”, publicēts raksts *Biocompatibility of pure and mixed hydroxyapatite and α -tricalcium phosphate implanted in rabbit bone. J Mater Sci Mater Med, 2015; 26(2): 5406.*

Rezidentu pētnieciskais darbs:

- Hroniska alkohola lietošanas un akūtas saindēšanās ar etanolu toksikomorfoloģiskais raksturojums (S.Dubencovs)
- Automašīnas ātruma un iedarbības enerģijas ietekme uz gājējiem radītu miesas bojājumu morfoloģiju (A. Grise)
- Traumatisku asinsizplūdumu rašanās laika noteikšanas morfoloģisko pazīmju mikroskopiskā dinamika mīkstajos audos (A. Kissina)
- Veikala “Maxima” sagrūšanas upuru traumu morfoloģiskais raksturojums (Ziņojums TME tālākizglītības kursos 22.12.2015.) (S.Dubencovs, A.Grise, A.Kissina)
- *Alcohol, it's role of frequent violent death in Latvia* - Tēzes, posterprezentācija 6.-11.09.2015. Prāga 7. EAFS konferencē (I. Troice-Neilande, K. Vārna, S. Dunajevskis).

ZMP atskaites periodā notikušas 12 ZMP sēdes, notikusi fakultatīva reģionālo nodaļu vadītāju pieaicināšana ZMP sēdēs, elektroniska komunikācija un ekspertīžu kvalitātes kontroles rezultātu apspriešana.

FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

CENTRA KOPĒJAIS FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra pamatdarbība finansiāli tiek nodrošināta no valsts budžeta līdzekļiem un pašu ieņēmumiem apakšprogrammas “Tiesu medicīniskā ekspertīze”, apakšprogrammas “Rezidentu apmācība”, apakšprogrammas “Klimata pārmaiņu finanšu instrumentu projekti” ietvaros.

2015.gada finanšu resursi Centra pamatdarbības izdevumu segšanai saņemti un izlietoti – EUR 2 477 252, t.sk.:

dotācija no vispārējiem ieņēmumiem – EUR 2 401 664;

maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi – EUR 57 091;

transferti – EUR 18 497.

2015.gadā noslēgta realizācija projekta KPFI ietvaros “Par Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu iesniegumu atklātā konkursa “Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai” IV kārtā Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra ēkas, Hipokrāta ielā 2, Rīgā, energoefektivitātes paaugstinoši vienkāršotas renovācijas darbi. KPFI projekta realizācijas noslēgšanai 2015.gadā Centram novirzīti līdzekļi 12 820 EUR apmērā. Projekta īstenošanas rezultātā pabeigti renovācijas darbi Centra ēkā Hipokrāta ielā 2, Rīgā.

Programmas “Darbs valsts pārvaldē” ietvaros ar budžeta grozījumiem budžeta programmas 39.00.00 “Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana” apakšprogrammā 39.06.00 “Tiesu medicīniskā ekspertīze” Centram tika izlietoti transferta finanšu līdzekļi 5 677 EUR apmērā. Līdzekļi tika izlietoti prakses laikā speciālistam - stažierim, kas absolvējis ārvalstu augstāko izglītības iestādi, par veiktajiem pienākumiem noteiktās mēnešalgas (ieskaitot kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu) izmaksāšanai.

Budžeta apakšprogrammā “Rezidentu apmācība” 2015.gadā saņemti un izlietoti 115 537 EUR.

Budžeta apakšprogrammā “Tiesu medicīniskā ekspertīze” 2015.gadā saņemti un izlietoti 2 269 219 EUR.

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra apakšprogrammas “Tiesu medicīniskā ekspertīze” ietvaros pašu ieņēmumi 2015.gadā iekasēti 57 091 EUR apmērā.

23.tabula.

Informācija par maksas pakalpojumiem, to izcenojumiem un citiem pašu ieņēmumiem (EUR)

Nr. p.k.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	Izcenojums	Faktiskie ieņēmumi 2015.g.	Izmaiņas (+,-) salīdzinājumā ar 2014.g.
1.	Līgums ar Rīgas Stradiņa universitāti un LVU par studējošo klīnisko apmācību	EUR 2.63+PVN par vienu studējošā klīnisko dienu	2209	-3335
2.	Toksikoloģijas laboratorijas sniegtie maksas pakalpojumi	Pēc 10.09.2013.gada MK noteikumiem Nr. 807	33 030	-3241
3.	Paternitātes noteikšanas ekspertīzes ar DNS izmeklēšanas metodi	Pēc 10.09.2013.gada MK noteikumiem Nr. 807	13 751	-8860
4.	Konsultatīvi skaidrojošie ekspertu atzinumi apdrošināšanas sabiedrībām, tiesu medicīniskās komisijas ekspertīzes civillietās u.c.	Pēc 10.09.2013.gada MK noteikumiem Nr. 807	7190	+1852
5.	Pārējie ieņēmumi	Bezpiederīgo iezārkošana, metāllūžņu nodošana u.c.	911	-743
		KOPĀ:	57 091	-14 327

Pašu ieņēmumu plāns nav izpildīts par 24 511 EUR sakarā ar pieprasījuma pēc maksas pakalpojumiem samazinājumu.

Analizējot sniegtos maksas pakalpojumus, vērojams, ka 2015.gadā samazinājušies ieņēmumi par studējošo telpu iznomāšanu, pamatojoties uz Rīgas Stradiņa universitātes studējošo studentu skaita kritumu, kā arī samazinājušies ieņēmumi no ekspertīzēm ar DNS izmeklēšanas metodi.

24.tabula.

Informācija par valsts budžeta līdzekļu un maksas pakalpojumu ieņēmumu izlietojumu (EUR)

Nr. p.k.		Iepriekšējā 2014.gada (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā (2015.g.)	
			apstiprināts likumā par budžetu	faktiskā izpilde
1.	Ieņēmumi (kopā):	2 941 088	2 514 655	2 484 857
1.1.	dotācija no vispārējiem ieņēmumiem kopā	2 680 819	2 406 951	2 401 664
1.1.1.	tai skaitā: dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	2 295 568	2 406 951	2 401 664
1.1.2.	papildus dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	385 251		
1.1.3.	Transferti	188 851	26 102	26 102
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	71 418	81 602	57 091
2.	Izdevumi (kopā):	2 941 005	2 514 738	2 477 335
3.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	2 392 287	2 487 847	2 450 444
3.1.	Atlīdzība:	2 151 651	2 231 963	2 219 646
3.1.1.	atalgojums	1 752 957	1 720 482	1 710 729
3.1.2.	darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, sociālie pabalsti un kompensācijas	424 694	511 481	508 917
3.2.	Preces un pakalpojumi:	240 636	241 861	216 787
3.2.1.	komandējumi	6407	11 114	11 075
3.2.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi	234 229	230 747	205 712
4.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem:	548 718	26 891	26 891
4.2.1.	kapitālās iegādes	28 039	14 071	14 071
4.2.2.	intelektuālie īpašumi	20 304		
4.2.3.	kapitālais remonts, rekonstrukcija	500 375	12 820	12 820

25.tabula.

Centra strādājošo vidējais atalgojuma apmērs 2015.gadā

Ārsti	1549.47 EUR
Ārstniecības un aprūpes personāls	927.9 EUR
Ārstniecības un aprūpes atbalsta personāls	691.98 EUR
Administrācija	1125.29 EUR

DARBS SAIMNIECISKAJĀ UN IEPIRKUMU JOMĀ

2015.gadā veikti sekojoši iepirkumi Publisko iepirkumu likuma 8.² panta kārtībā:

- Resursu vadības sistēmas “Horizon” konsultāciju un apkalpošanas (izmaiņu pieprasījumu realizācija) pakalpojumi" (iepirkuma identifikācijas Nr. VTMEC 2015/1);
- Komandējumu nodrošināšanas pakalpojumi (iepirkuma identifikācijas Nr. VTMEC 2015/2);
- Laboratorijas piederumu iegāde (iepirkuma identifikācijas Nr. VTMEC 2015/3);
- Reaģentu un testu iegāde Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra vajadzībām (iepirkuma identifikācijas Nr. VTMEC 2015/4);
- Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra darbinieku veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšana (iepirkuma identifikācijas Nr. VTMEC 2015/5);
- Automašīnas operatīvais līzings un tehnisko apkopju veikšana (iepirkuma identifikācijas Nr. VTMEC 2015/6);
- Cilvēka identifikācijai nepieciešamo reaģentu un piederumu iegāde darbam ar ģenētisko analizatoru “ABI Prism 310” (iepirkuma identifikācijas Nr. VTMEC 2015/7);

Elektronisko iepirkumu sistēmā Centrs iegādājās:

- biroja papīru par summu 939,07 EUR,
- toneri un tintes kasetnes par summu 1 759,44 EUR,
- programmatūras pakalpojumus par summu 21 114,50 EUR.

Veikta tiesu medicīnas ekspertu veselības apdrošināšana un apdrošināšana pret nelaimes gadījumiem.

2015.gadā veikta programmnodrošinājuma instalēšana, datortehnikas sadale un uzstādīšana struktūrvienībās. Ir uzinstalēts ELDIS visās struktūrvienībās. Iegādātas 100 Antivīrusa atjaunošanas licences un 20 jaunas antivīrusa licences datorparka darbības nodrošināšanai.

Atbilstoši normatīvajiem aktiem veikts darbs pie Centra mājas lapas informatīvo sadaļu sakārtošanas, aktualizēšanas un pilnveidošanas. Tāpat nodrošināta informācijas aktualizācija Valsts kancelejas uzturētajā Tiešās pārvaldes iestāžu datu bāzē.

Centra Klīniskās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļā (Maskavas iela 80, Rīga) ir veikta interneta pieslēguma modernizācija – palielināts interneta ātrums.

Piešķirto finanšu līdzekļu ietvaros Centra struktūrvienības tika nodrošinātas ar reaģentiem, laboratorijas precēm, medicīnas precēm, dezinfekcijas līdzekļiem, serumu, medicīnas instrumentiem, biroja papīru, kancelejas precēm, higiēnas precēm, ķīmiskiem kopšanas līdzekļiem, celtniecības materiāliem sīko remontdarbu veikšanai, santehniku, instrumentiem un inventāru, veidlapām un citām precēm.

Atskaites periodā reaģentus, reaktīvus, laboratorijas preces, medicīnas preces, medicīnas instrumentus, dezinfekcijas līdzekļus, serumus un reaģentus darbam ar ģenētisko analizatoru „ABI Prism” Centrs iegādājās par 25 386,56 EUR.

2015.gadā Centra struktūrvienības nodrošinātas ar jaunu kārtidžu iegādi par summu 1 759,44 EUR. Veikta saimniecības, mazgājamo līdzekļu, kancelejas preču pasūtīšana, saņemšana un izsniegšana par 8 312,80 EUR. Nodota un izsniegta mazgāšanā veļa.

Tika veikta laboratoriju iekārtu kalibrēšana un verificēšana (mehāniskās pipetes 11 gab., svāri 13 gab., termometri 8 gab., mērlentes un lineāli 5 gab., mono metri 10 gab., centrifūgas 8 gab.).

Veikta apgērba šūšana un darba apavu iegāde finansējuma ietvaros.

Tika organizēta un nodrošināta makulatūras, metāllūžņu un atkritumu izvešana. Nodotas utilizācijai bīstamās ķīmiskās vielas, laboratorijas trauki, biomateriāls, reaģenti, priekšmetstikli, vienreizējās aizsardzības līdzekļi 655 kg svarā.

Pabeigts Centram nevajadzīgās valsts kustamās mantas atsavināšanas process – dīzeļģenerators nodots metāllūžņos.

Atskaites periodā nodrošināta Centra ēku apsaimniekošana un uzturēšana piešķirto finanšu līdzekļu ietvaros.

Centra ēkā Hipokrāta ielā 2, Rīgā, autopsijas zāle ir apgādāta ar jauniem LED gaismekļiem, nomainītas durvis.

Centra ēkā Hipokrāta ielā 2, Rīgā, uzstādīta videonovērošana prettiesisku darbību konstatēšanai. Saņemta Datu valsts inspekcijas atļauja veikt videonovērošanu. Uzstādīti jauni komutatori.

Pamatojoties uz Veselības ministrijas 2015.gada 23.decembra Inventarizācijas noslēguma akta Nr.NA2015-07 komisijas ieteikumu – “Centram sagatavot grozījumu projektu apsaimniekošanas līgumā Nr.10 un pievienot īpašuma sastāvu (zemes vienību un būvju kadastra apzīmējumus un platības) un iesniegt to Veselības ministrijai parakstīšanai”, 2015.gada 23.oktobrī tika parakstīta vienošanās Nr.1 pie 2009.gada 23.janvāra Līguma par Veselības ministrijas īpašuma pārvaldīšanu Maskavas ielā 80, Rīgā.

PERSONĀLS

Centra funkciju sekmīgai nodrošināšanai iestādē strādā augsti kvalificēts personāls:

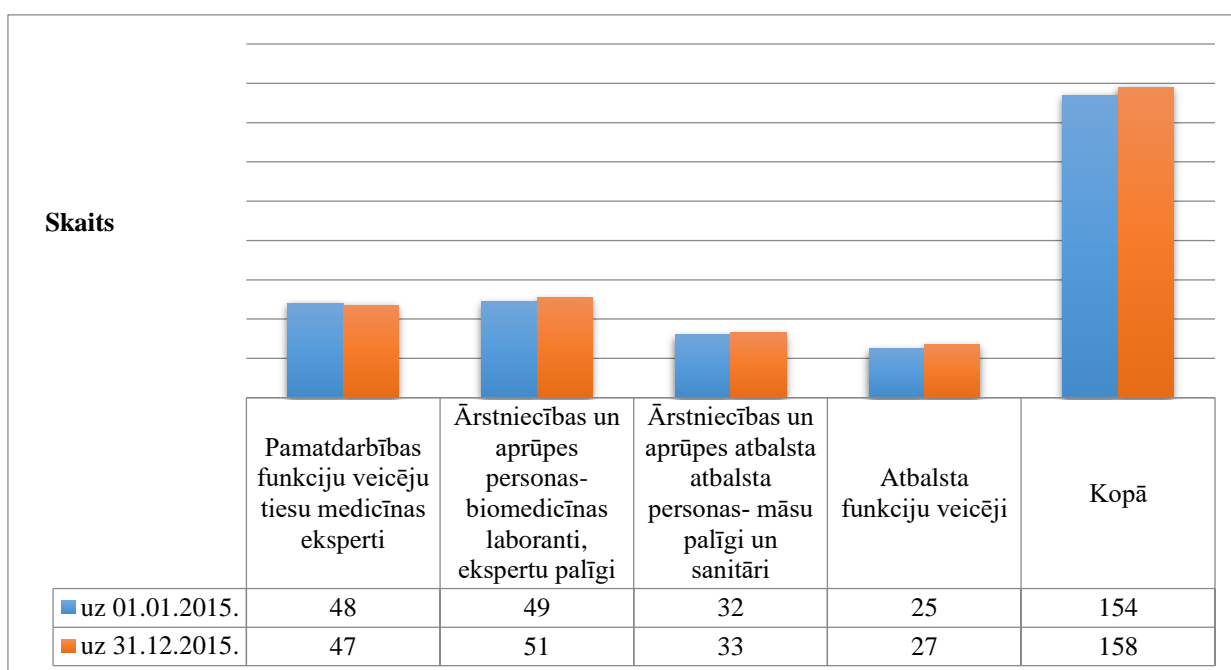
- pamatfunkciju darba nodrošināšanai – vecākie tiesu medicīnas eksperti, tiesu medicīnas eksperti un pamatdarbības funkciju veicēju atbalsta personāls-laboranti, ekspertu palīgi, māsu palīgi un sanitāri. No pamatdarbības funkciju veicējiem 14 ir valsts civildienesta ierēdņi.
- administratīvi vadību nodrošina direktors un direktora vietnieks; atbalsta funkcijas nodrošina kvalitātes un risku vadības speciālists, direktora palīgs, Administratīvā nodrošinājuma nodaļas, Finanšu un grāmatvedības nodaļas, Personālvadības un juridiskās nodaļas, Lietvedības nodaļas darbinieki, no kuriem 9 ir valsts civildienesta ierēdņi.

2015.gadā darba tiesiskās attiecības izbeigtas ar 17 darbiniekiem, valsts civildienesta attiecības izbeigtas ar 2 ierēdņiem.

Pārcelšanas kārtībā resora ietvaros ierēdņa amatā pārcelta 1 amatpersona (direktora vietnieks).

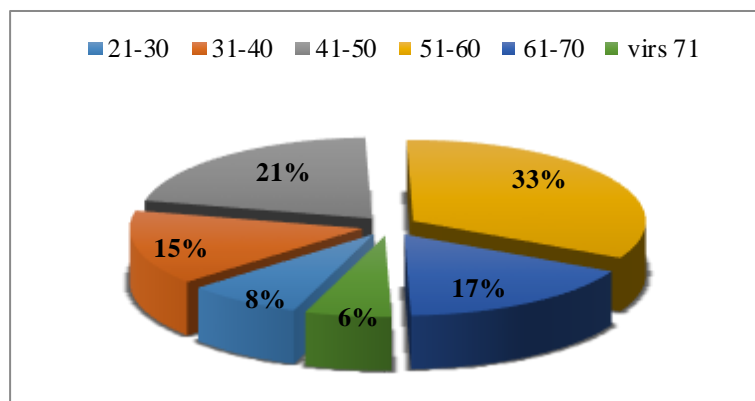
Notikuši 4 ierēdņu amata konkursi, kas noslēgušies rezultatīvi. Personāla atlases rezultātā darba tiesiskās attiecības nodibinātas ar 12 darbiniekiem.

Personāla mainības koeficients 2015.gadā ir 12% (aprēķināts pēc atbrīvoto darbinieku skaita pret vidējo darbinieku skaitu noteiktā laika posmā), kas ir par 6% mazāks nekā 2014.gadā.

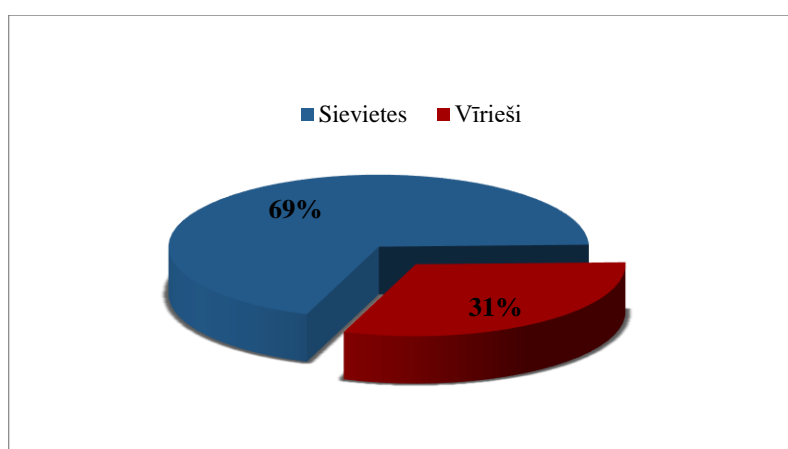

37.attēls. Darbinieku skaita izmaiņas 2015.gadā

45 % no Centra personāla ir vecumā līdz 50 gadiem, vairāk kā puse jeb 55% personāla ir no 51 gada vecuma. Detalizētu personāla sadalījumu pa vecuma grupām (skat. 38.att.).

38.attēls. Personāla sadalījums pa vecuma grupām

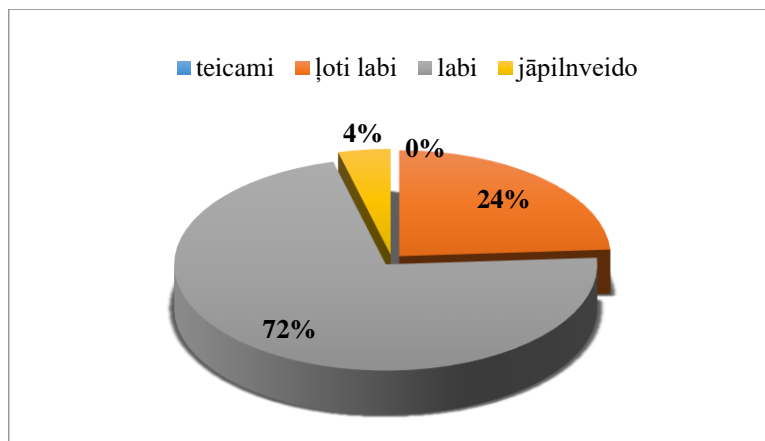

39.attēls. Personāla sadalījums pēc dzimuma (%)

Centra pamatdarbības nodrošināšanai sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitāti rezidentūrā tiesu medicīnas specialitātē 2015.gadā apgūst 11 rezidenti (4- akadēmiskajā atvaļinājumā). Sadarbībā ar struktūrvienību vadītājiem Izstrādāts plāns rezidentu nodrošināšanai ar darbavietām. 2016. -2020.gadam. 2016.gadā pieprasītas 2 vietas rezidentūrā tiesu medicīnas specialitātē, 2017.gadā- 3 vietas, 2018.gadā 3 vietas.

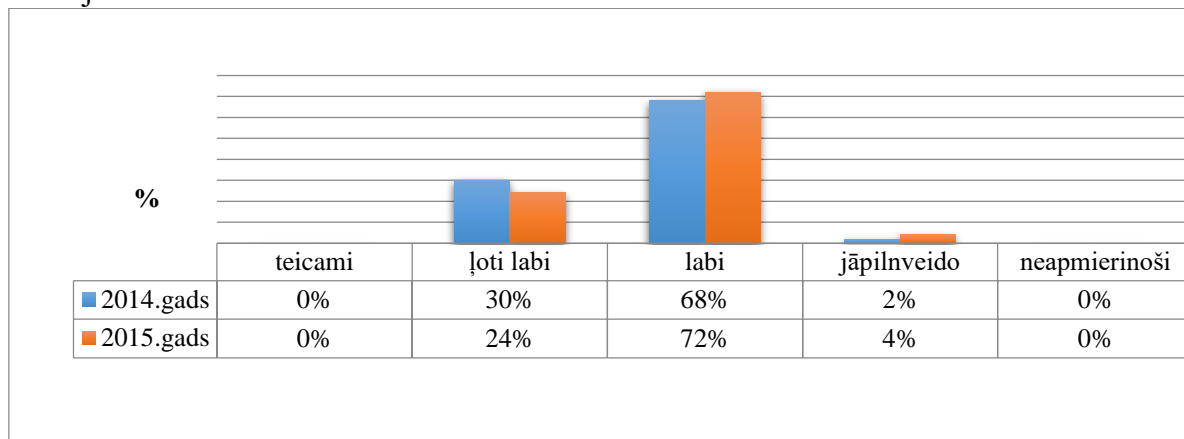
DARBA IZPILDES REZULTĀTU NOVĒRTĒŠANA

2015.gada novembrī veikta Centra darbinieku novērtēšana novērtēšanas elektroniskās veidlapas informācijas sistēmā (NEVIS). Organizēta mērķu definēšana 2015.gadam, vērtēta mērķu izpilde, darbinieku kompetences, amata pienākumu izpilde un noteiktas nepieciešamās apmācības 2016.gadam.

40.attēls **Kopējie darba izpildes novērtēšanas rezultāti 2015.gadā**

Salīdzinot ar 2014.gadu, 2015.gada darba izpildes novērtēšanas rezultāti (procentuāli) ir sekojoši:

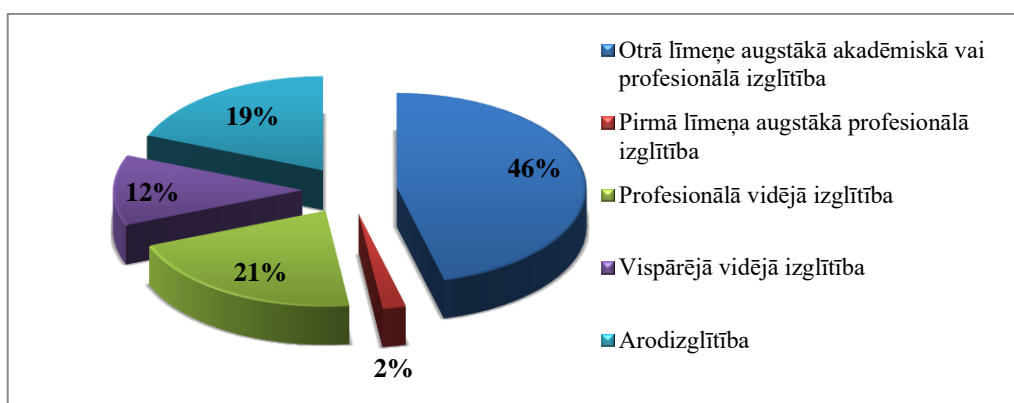

41.attēls. **Darba izpildes rezultātu salīdzinājums 2014.- 2015.gadā**

DARBINIEKU IZGLĪTĪBA

Personāla sadalījums pēc izglītības ir sekojošs:

- augstākā izglītība ir 48% ;
- profesionālā vidējā izglītība ir 21%;
- vispārējā vidējā izglītība ir 12%;
- arodizglītība ir 19%.

42.attēls. **Darbinieku izglītības līmenis 2015.gadā**

DARBINIEKU KVALIFIKĀCIJAS UZTURĒŠANA

Centra personāla politika ir vērsta uz darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanu, kas ir viens motivējošiem pasākumiem.

Darbinieku dalība 2015.gadā kvalifikācijas uzturēšanas pasākumos –ursos, semināros, kongresos, konferencēs, pieredzes apmaiņas pasākumos Latvijā un ārvalstīs apkopota 26.tabulā.

26.tabula.

Darbinieku kvalifikācijas celšana 2015.gadā

Kvalifikācijas celšanas pasākums	Darbinieku skaits
Kvalifikācijas celšanas kursi, semināri, konferences un kongresi, pieredzes apmaiņas pasākumi Latvijā	16
Darbinieku dalība tālākizglītības programmā “Tiesu medicīnas ekspertīze” (Centrs sadarbībā ar RSU)	84
Darbinieku apmācība korupcijas novēršanā: “Interesu konflikta novēršana un valsts amatpersonu profesionālā ētika”	28
Kvalifikācijas celšanas kursi, semināri, konferences un kongresi, pieredzes apmaiņas pasākumi ārvalstīs	29

Izlases kārtībā tika izanalizētas darbinieku aptaujas apmācību efektivitātes novērtēšanai, izņemot tālāk izglītības programmu “Tiesu medicīnas ekspertīze”, jo apmācība turpinās līdz 2016.gada maijam.

Izvērtējot apmācību efektivitātes aptauju rezultātus, iegūti sekojoši dati:

- apmācības korupcijas novēršanā vērtējumā skalā no 0-4 vidējais rādītājs ir 3,6;
- par turpmākās sadarbības ar apmācību rīkotājiem korupcijas novēršanā un turpmākas apmācības nepieciešamību:

Papildus apmācības nepieciešamība	Atbilžu skaits %	Turpmāka sadarbība ar apmācību rīkotājiem	Atbilžu skaits %
nepieciešama	9%	nepieciešama	79%
daļēji nepieciešama	9%	daļēji nepieciešama	7%
nav nepieciešama	73%	nav nepieciešama	0%
neatbildēja	9%	neatbildēja	14%

- pārējo apmācību (Valsts administrācijas skolas u.c. apmācību rīkotāju) efektivitāte vērtējumā skalā no 0-4 vidējais rādītājs ir 3,8.

Papildus apmācības nepieciešamība	Atbilžu skaits %	Turpmāka sadarbība ar apmācību rīkotājiem	Atbilžu skaits %
nepieciešama	80%	nepieciešama	60%
daļēji nepieciešama	20%	daļēji nepieciešama	30%
nav nepieciešama	0%	nav nepieciešama	10%
neatbildēja	-	neatbildēja	-

2015.gadā mācību plāns saskaņots ar Valsts administrācijas skolu, taču sakarā ar to, ka Veselības ministrija neiedalīja līdzekļus ieplānotajiem pasākumiem, apmaksāti tikai paši nepieciešamākie pasākumi; daļa darbinieku ieguldīja personīgos līdzekļus savas kvalifikācijas uzturēšanā. Tika apmeklēti nepieciešamākie bezmaksas semināri.

Atbilstoši izstrādātai programmai sākot no 2015.gada 8.oktobra realizēta profesionālās pilnveides programma TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZE, kas tiks turpināta līdz 2016.gada 26.maijam.

Centrs, Latvijas Tiesu medicīnas ekspertu asociācija un Rīgas Stradiņa universitātes Tiesu medicīnas ekspertu specialitātes Rezidentu programmas vadītājs 2015.gadā ir ierosinājuši Veselības ministriju izskatīt jautājumu par rezidentūras laika pagarināšanu “Tiesu medicīnas specialitātē” līdz 4 gadiem, lai nodrošinātu pēcdiploma izglītības prasības programmas un ilguma harmonizēšanā, ko paredz Eiropas Tiesu medicīnas Padome. Tiesu medicīnas eksperta specialitāte 2012.gadā ir apstiprināta Eiropas medicīnas speciālistu apvienībā – U.E.M.S. (UNION EUROPEENNE DES MÉDECINS SPÉCIALISTES (European Union of medical specialists)) kā viena no medicīnas pamatdisciplīnām. Minimālais laiks, kāds pašlaik jau ieviests Eiropas Savienības valstīs, t.sk. Igaunijā un Lietuvā Tiesu medicīnas rezidentūrā ir 4 – 5 gadi.

DARBINIEKU VIEDOKĻA APZINĀŠANA

2015.gadā veikta darbinieku aptauja ar mērķi apzināt un izpētīt darbu motivējošos faktorus Centrā, salīdzinot 2014.gada aptaujas datus ar 2015.gada datiem, secināts, ka:

- ir uzlabojušies darba apstākļi, taču jāturpina darbs pie darba vides, attīstības iespēju, tiešo vadītāju darba stila un metožu, informācijas aprites un atalgojuma un motivēšanas uzlabošanas.
- kopumā 2015.gadā 96 % respondentu ir apmierināti ar darbu iestādē.

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Klientiem (tiesībsargājošām, ārstniecības iestādēm u.c.) sniegtas konsultācijas, t.sk., sniegta palīdzība lēmumos jautājumu sagatavošanā, ekspertīžu metožu izvēlē, rezultātu izpratnē u.c. gadījumos, kā arī Centra darbinieki (eksperti) veica konsultatīvu darbu lekciju un skaidrojošu pārrunu veidā medicīnas un tiesībsargājošās iestādēs (dažādos līmeņos – iestādes līmenī, nodaļas līmenī, individuālas pārrunas ar ārstiem/ tiesībsargājošo iestāžu darbiniekiem) ar mērķi nepilnību novēršana medicīniskajā/ tiesībsargājošo iestāžu Centram iesniedzamajā dokumentācijā.

Sadarbība ar klientiem (procesa virzītājiem, tiesu darbiniekiem, privātpersonām, u.c.) Centra struktūrvienībām ir laba.

Saskaņā ar Valsts policijas koledžai iesniegto apmācības programmu organizētas 3 divu dienu apmācības policijas darbiniekiem par aktuāliem jautājumiem tiesu medicīnas jomā – notikuma vietas apskate, lietisko pierādījumu izņemšana NV un to nosūtīšanas kārtība izmeklēšanai, lēmumu par tiesu medicīniskās ekspertīzes nozīmēšanu noformēšanas pamatprincipi u.c. Seminārus vadīja EID struktūrvienību pārstāvji atbilstoši savai kompetences jomai.

Centra darbinieki, t.sk., vadība un struktūrvienību vadītāji piedalījušies profesionālo apmācību programmu realizācijā valsts policijas darbiniekiem, Latvijas Universitātes Juridiskās un Ķīmijas fakultātes studentiem, Valsts policijas koledžas studentiem, Alberta koledžas studentiem, Latvijas Lauksaimniecības universitātes Veterinārmedicīnas fakultātes studentiem, Rīgas Stradiņu universitātes un Latvijas universitātes Medicīnas fakultātes studentiem un rezidentiem.

Uzturēta Centra mājaslapa un portālā www.latvija.lv esošā informācija par Centra sniegtajiem pakalpojumiem.

2015.gadā laika posmā no 20.augusta līdz 20.novembrim veikta klientu apmierinātības aptauja, sagatavots “2015.gada klientu aptaujas rezultātu izvērtējums” (14.12.2015.) un rīkota vadības sanāksme rezultātu izvērtēšanai (22.12.2015.).

2015.gadā tika reģistrētas 14 sūdzības, no kurām 3 bija pamatotas (2014.gadā – 1).

PASĀKUMI, KAS VEIKTI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UN IESTĀDES ADMINISTRĒŠANAS UZLABOŠANAI

Sabiedrības informēšana par Centra sniegtajiem pakalpojumiem: aktualizēta un papildināta informācija par Centra sniegtajiem pakalpojumiem portālā www.latvija.lv.

Kvalitātes pārvaldības sistēmas izstrāde un ieviešana: atbilstoši standarta LVS EN ISO/IEC 17025:2005 “Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības” prasībām ieviesta kvalitātes pārvaldības sistēma TMKL un THL.

Veikti iekšējie kvalitātes auditi Centra struktūrvienībās: izstrādāta un ar 2015.gada 25.marta rīkojumu Nr. V1.1.-4/28 “Par iekšējo kvalitātes auditu programmu 2015.gadam apstiprināšanu” apstiprināta Centra auditu programma.

Centra EID 3 laboratoriju metožu akreditācija Latvijas Nacionālajā akreditācijas birojā (LATAK): 2015.gadā veikta 1 TMĢSL metodes un 4 TTL metožu uzraudzība un 1 TMKL metodes akreditācija. LATAK piešķirtais reģistrācijas Nr.: LATAK-T-484-02-2013.

Veiktas korektīvās un preventīvās darbības: konstatētajām neatbilstībām tika veiktas korektīvās un/vai korekcijas darbības, veikts efektivitātes izvērtējums.

Tiešo funkciju izpildes kvalitātes kontrole: atbilstoši procedūrai VTMEC-P-03 “Testēšanas rezultātu iekšējā kvalitātes kontrole” un apstiprinātajam plānam reizi pusgadā veikta EID struktūrvienību Eksperta atzinumu kvalitātes kontrole.

Tiešo funkciju procesa elektronizācija: saskaņā ar iepirkumu par Centra elektroniskās ekspertīžu reģistrācijas sistēmas (EIIS) izstrādi EID vadība visa 2015.gada garumā intensīvi piedalījās sistēmas izstrādes procesā.

Organizētas iekšējās un ārējās Centra darbinieku apmācības: atbilstoši Centra 2015.gada apmācību plānam organizētas Centra darbinieku apmācības finanšu līdzekļu iespēju robežās. Organizētas arī iekšējās apmācības, darbinieki apmeklēja seminārus un konferences arī par saviem līdzekļiem.

Dalība kontroldarbos un pieredzes apmaiņa: iespēju robežās nodrošināta dalība starptautiskajos kontroldarbos/prasmes pārbaudēs (TMĢSL, TMKL, TTL).

Centrā pielietoto metožu aktualizācija un reģistrācija Tiesu ekspertu padomē:

2015.gadā aktualizētas/izstrādātas un iesniegtas Tiesu ekspertu padomē 8 metodes.

Vadlīniju izstrāde: izstrādātas vadlīnijas “Dzīvo personu un mirušo tiesu medicīniskā ekspertīze” un ieviestas praksē no 2016.gada janvāra.

Centra darbinieku viedokļa izziņošana: 2015.gadā veikta Centra darbinieku aptauja, lai noskaidrotu darbinieku apmierinātību ar darbu un darbu motivējošos faktoros.

Sadarbība ar tiesībsargājošām, ārstniecības u.c. iestādēm (informatīvā nolūkā): klientiem sniegtas konsultācijas, t.sk., palīdzība jautājumu sagatavošanā lēmumos, ekspertīžu metožu izvēlē, rezultātu izpratnē u.c. gadījumos.

Organizēta un izvērtēta klientu aptauja: klientu apmierinātības aptauja veikta laika posmā no 2015.gada 20.augusta līdz 2015.gada 20.novembrim un sagatavots “2015.gada klientu aptaujas rezultātu izvērtējums”.

Korupcijas risku novērtēšana: identificēti iespējamie korupciju riski Centrā, veicot to novērtēšanu, izstrādāts pretkorupcijas pasākumu plāns 2015.gadam un izvērtēta 2014.gada pretkorupcijas pasākumu plāna izpilde.

Risku mazināšanas pasākumu noteikšana: 2015.gadā Centrā izstrādāta risku vadības sistēma un veikta iespējamo risku identificēšana un izvērtēšana.

Iekšējo normatīvo aktu un līgumu izstrāde: aktualizēti vai izstrādāti 36 iekšējais normatīvais akts (kārtības un noteikumi – 19, nolikumi – 2, reglamentī – 15). Noslēgti 90 uzņēmuma līgumi; 28 saimnieciskie līgumi; 5 telpu un zemes nomas līgumi; 39 iepirkumu līgumi.

Dalība ārējo normatīvo aktu izstrādē: kopumā Centrs piedalījies 7 ārējo normatīvo aktu izstrādē.

Sniegti priekšlikumi par:

- izdienes pensiju piešķiršanu Centra ekspertu, ārstniecības personu un ārstniecības un aprūpes personu atbalsta personālam;
- grozījumiem likuma “Par krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību” 3.pielikumam “Kritēriji miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai, veicot medicīnisko ekspertīzi”.
- “Tiesu eksperta likuma” projektu;
- grozījumiem Ministru kabineta 2009.gada 24.marta noteikumos Nr. 268 “Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu”;
- grozījumiem Ministru kabineta 2007.gada 27.marta noteikumos Nr.215 “Kārtība, kādā veicama smadzeņu un bioloģiskās nāves fakta konstatēšana un miruša cilvēka nodošana apbedīšanai”.

Centra pārstāvji piedalījās:

- Iekšlietu ministrijā “Patvēruma likuma” projekta izstrāde darba grupā;
- “Administratīvo pārkāpumu kodeksa” grozījumu projekta apspriešanās Saeimā Juridiskās komisijas apakškomisijas sēdēs.

Sniegtas atbildes uz Latvijas Republikas Saeimas Parlamentārās izmeklēšanas komisijas par Latvijas valsts rīcību, izvērtējot 2013.gada 21.novembrī Zolitūdē notikušo traģēdiju.

Centra strukturālās izmaiņas: ar Centra 2015.gada 31.marta rīkojumu Nr.V1.1.-4/30 “Par izmaiņām amatu sarakstā” ar 2015.gada 1.aprīli veikti precizējumi Centra amatu sarakstā un 2015.gada 27.augusta rīkojumu Nr.V1.1.-4/62 “Par Centra struktūras apstiprināšanu” veikti grozījumi Centra struktūrā, kas stājās spēkā ar 2015.gada 28.augustā – izveidota jauna amata vieta: direktora vietnieks.

Tiesu funkciju nodrošināšana: Centra ēkā Hipokrāta ielā 2, Rīgā, autopsijas zāle ir apgādāta ar jauniem LED gaismekļiem, nomainītas durvis, kā arī uzstādīta videonovērošana prettiesisku darbību konstatēšanai. Uzstādīti jauni komutatori, veikta tiesu medicīnas ekspertu veselības apdrošināšana un apdrošināšana pret nelaimes gadījumiem.

Administrēšanas/lietvedības procesa atvieglošana: nodrošināts darbs pie elektroniskās lietvedības dokumentu informācijas sistēmas (turpmāk – ELDIS) pilnveidošanas Centra pārvaldības sistēmā un notikušas Centra darbinieku apmācības ELDIS pielietošanā.

Centra darba vides sakārtošana: organizēta un nodrošināta makulatūras, metāllūžņu un atkritumu izvešana. Nodotas utilizācijai bīstamās ķīmiskās vielas, laboratorijas trauki, biomateriāls, reaģenti, priekšmetstikli, vienreizējās aizsardzības līdzekļi 655 kg svarā.

Pabeigts Centram nevajadzīgās valsts kustamās mantas atsavināšanas process.

Dalība valsts pārvaldē sadarbībā ar citām iestādēm: Valsts Kancelejas stažieru programma, Tieslietu ministrijas darba grupa par tiesu ekspertīžu kompetenču sadali un Iekšlietu ministrijas darba grupa par e-lietas projekta koncepcijas izstrādi, aizpildīta anketa E-pārvaldes monitoringa ietvaros un izvērtēts Centra E-indekss, apmeklēti Valsts kancelejas semināri un pieredzes apmaiņas pasākumi labas pārvaldības, kvalitātes un risku vadības jomā.

PASĀKUMI, KAS VEIKTI VADĪBAS AUDITA UN IEKŠĒJĀS KONTROLES IETEIKUMU REALIZĀCIJAI

IEKŠĒJĀ KVALITĀTES KONTROLE

1. Iekšējie kvalitātes auditi

Pamatojoties uz Centra 2015.gada 25.marta rīkojumu Nr. V1.1.-4/28 "Par iekšējo kvalitātes auditu programmu 2015.gadam apstiprināšanu" 2015.gadā Centrā veikti 14 iekšējie kvalitātes auditi.

2015.gadā tika auditētas Centra EID laboratorijas: Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorija (turpmāk – TMGSL), Tiesu toksikoloģijas laboratorija (turpmāk – TTL), TMKL un THL; EID nodaļas: Tanatoloģijas nodaļa (turpmāk – TN), Klīniskā tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļa, t.sk., Jūrmala (turpmāk – KTMEN), Kurzemes reģionālā nodaļa Tukums; Latvijas audu bankas nodaļa un to atbalsta struktūrvienības: Administratīvā nodrošinājuma nodaļa (turpmāk – ANN), Lietvedības nodaļa (turpmāk – LN) un Personālvadības un juridiskā nodaļa (turpmāk – PJN) ar mērķi – novērtēt atbilstību Centra pārvaldības sistēmai un standartam LVS EN ISO/IEC 17025:2005 "Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības", no kuriem:

- 5 auditi veikti Centra EID laboratorijās;
- 3 auditi veikti Centra EID nodaļās;
- 4 auditi veikti Centra Latvijas audu bankas nodaļā;
- 1 audits veikts Centra ANN, LN un PJN;
- 1 audits veikts pie Centra kvalitātes un risku vadītāja.

2015.gadā kopumā samazinājies konstatējamo neatbilstību skaits un palielinājies priekšlikumu skaits, kam kā iemesls varētu būt Centra darbinieku zināšanu palielināšanās un izpratnes gūšana par prasībām, kas jāievēro savā darbā kā arī Centra nozīmīgāko procesu un ar tiem saistīto prasību dokumentēšana kvalitātes rokasgrāmata, normatīvajos aktos un procedūrās – 2015.gadā konstatētas 24 neatbilstības (14 novērojumi, 10 neatbilstības) un izteikti 16 priekšlikumi.

2015.gadā veikta efektivitātes izvērtēšana 2014. un 2013.gadā veiktajos auditos konstatēto neatbilstību korektīvo darbību veikšanai un priekšlikumu ieviešanai, izņemot Centra EID reģionālās nodaļas, kurās efektivitāte tiks izvērtēta nākamo auditu laikā.

2015.gadā ārpusplāna auditi netika veikti.

Auditu laikā konstatētās neatbilstības novērstas, veicot korektīvās darbības un korektīvo darbību efektivitāte tiks izvērtēta 2016.gadā.

2. Darba procesā konstatētās neatbilstības un to novēršana

2015.gadā sastādīti 7 neatbilstību protokoli. Neatbilstības novērstas, veicot nepieciešamo iekārtu remontu vai veicot atkārtotas darbinieku apmācības. Izvērtēta korektīvo darbību efektivitāte.

3. Iekšējā darba kvalitātes kontrole

2015.gada 20.martā veikti precizējumi Centra procedūra VTMEC-P-03 „Testēšanas rezultātu iekšējā kvalitātes kontrole”, pamatojoties uz kuru periodiski (ne retāk kā 1 x ceturksnī) notiek visu atbilžu veidu rezultātu atbilstības kontrole.

Atbilstoši Centra EID testēšanas rezultātu kvalitātes kontroles 2015.gada plānam un procedūrai VTMEC-P-03 "Testēšanas rezultātu iekšējā kvalitātes kontrole" reizi pusgadā veikta EID struktūrvienību Eksperta atzinumu kvalitātes kontrole.

Pārsvarā konstatēts, ka pārbaudītie testēšanas rezultāti (Eksperta atzinumi) atbilst prasībām un kritērijiem. Atsevišķos gadījumos konstatētas nelielas nepilnības EA noformēšanā, bet tās tika novērstas.

EID nodaļās veiktas EA tematiskās pārbaudes gan dzīvo personu, gan mirušo ekspertīzēm. Tematiskajās pārbaudēs bija iekļautas – dzīvo personu ekspertīzēs miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšana galvas traumu gadījumos, ja cietušajiem ir noteikta diagnoze “Galvas smadzeņu satricinājums” un krūšu kurvja traumu gadījumos, mirušiem – slepkavību un autotraumu gadījumos. Testēšanas rezultātu tematiskajās pārbaudēs kopumā pārbaudīti 193 Ekspertu atzinumi.

Apkopojot pārbaudu rezultātus, konstatēto nepilnību novēršanas nolūkā, tiesu medicīniskās ekspertīzes veikšanas pamatprincipi iestrādāti Vadlīnijās “Dzīvo personu un mirušo tiesu medicīniskā ekspertīze”.

Centra EID nodaļās veikta spirta aprites kontrole atbilstoši ārējiem un iekšējiem normatīvajiem aktiem.

4. Iekšējās kontroles sistēmas pašnovērtējums

Pamatojoties uz Veselības ministrijas 2013.gada 10.novembrī apstiprinātajām “Vadlīnijas korupcijas risku mazināšanai Veselības ministrijas ārstniecības iestādēs/kapitālsabiedrībās” (turpmāk – vadlīnijas), lai mazinātu interešu konflikta un korupcijas riskus Centra darbībā, veikta normatīvās bāzes precizēšana, izvērtēti korupcijas riskiem visvairāk pakļautie amati un kontroles mehānismi attiecībā uz šajos amatos strādājošajiem, izstrādāts pretkorupcijas pasākumu plāns 2015.gadam un organizēta Centra darbinieku apmācīšana. Ņemot vērā visu iepriekšminēto, kā arī maksājumu plūsmas caurskatāmību (klienti maksas pakalpojumu gadījumā par pakalpojumu norēķinās ar bankas pārskaitījumu vai bankas termināla palīdzību – netiek pieņemti maksājumi skaidrā naudā) secināts, ka iekšējā kontroles sistēma ir efektīva.

ĀRĒJO INSTITŪCIJU VĒRTĒJUMI

2015.gadā Centrā veikts ārējās institūcijas audits un ieviesti 2014.gadā auditos konstatētie ieteikumi:

1. Latvijas Nacionālais akreditācijas biroja (turpmāk – LATAK) uzraudzības un sfēras paplašināšanas audits

2015.gadā 2.decembrī LATAK vērtētāji (vadošā vērtētāja V.Vilkāja, tehniskais eksperts A.Vīksna) veica uzraudzības auditu Centra EID Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijā, Tiesu toksikoloģijas laboratorijā un Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorijā sfēras paplašināšanas nolūkā.

2016.gada 21.janvārī LATAK pieņēma lēmumu par Centra EID akreditācijas sfēras paplašināšanu ar Centra EID Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorijas metodi “Rentgena fluorescētās spektrālās analīzes (RFSA) metode” (joma: “ķīmisko elementu (no Ca līdz U) noteikšana bioloģiskajos objektos un šķidrumos”).

2. Veselības ministrijas audits „Tiesu medicīnas pakalpojumi, izglītība un konsultācijas” ieteikumu ieviešana

2015.gadā turpinājās darbs pie 2014.gada Veselības ministrijas vertikālā audita Nr.4PL/2014 “Tiesu medicīnas pakalpojumi, izglītība un konsultācijas” (audita norisi vadīja G.Stūrīte, vadošais auditors S.Zaharāne) ieteikumu ieviešanas.

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Centra tiesu medicīnas ekspertiem 2015.gadā notikusi informatīva sadarbība ar kolēģiem Igaunijā (Valsts tiesu medicīnas dienests) un Lietuvā, Baltijas tiesu medicīnas ekspertu asociāciju BMLA (*Baltic Medico-Legal Association*), Eiropas tiesu institūtu apvienības ENFSI (*European Network of Forensic Science Institutes*) DNS darba grupu un Eiropas narkotiku un narkomānijas uzraudzības centra Fokālo punktu par mirstību saistībā ar narkotisko un psihotropo vielu lietošanu Rīgā un Latvijā.

Centra tiesu medicīnas eksperti un rezidenti 2015.gadā piedalījās:

1. Lekcija-seminārs "Notikuma vietas apskate slepkavību gadījumos" Romā, Itālijā (26.02.-01.03.2015.);
2. Jubilejas konference "Igaunijas tiesu medicīnai 120 gadi" Tartū, Igaunijā (09.04.2015.);
3. 50.Zinātiniskā kriminālistikas konference un 7.Starptautiskais Austrumeiropas tiesu medicīnas biedrības simpozījs Bratislavā, Slovākijā (26.-31.05.2015.);
4. Apmācības kurss "Starptautiskā kriminālā izmeklēšana" Adanā, Turcijā (27.04.-1.05.2015.);
5. "Advanced research and assessing technology in forensic medicine for investigating drowning cases: medico-legal evaluation and diagnostic possibilities" starptautiskā tiesu medicīnas konference Viļņā, Lietuvā (20.05.2015.);
6. 24.Starptautiskā Alpu-Adrijas-Pannojas tiesu medicīnas sanāksme Budapeštā, Ungārijā (30.06.-04.07.2015.);
7. 26.Tiesu ģenētiķu starptautiskā apvienības kongress un pirmskongresa mācību semināri Krakovā, Polijā (31.08.-05.09.2015.);
8. 7.Eiropas akadēmijas tiesu zinātņu konference Prāgā, Čehijā (06.-12.09.2015.);
9. 24.Eiropas audu banku asociācijas EATB (*European Association of Tissue Banks*) kongresā Splitā, Horvātijā (01.-03.10.2015.);
10. "Functional materials and Nanotechnologies (FM&NT2015)" starptautiskā konference Viļņā, Lietuvā (06.-07.10.2015.).

Kā viena no starptautiskajām sadarbības formām Centram ir dalība starptautiskajās prasmes pārbaudēs/kontroldarbos. 2015. gadā kontroldarbos piedalījās TMĢSL, TTL un TMKL eksperti:

1. Dalība GEDNAP (*German Society of Legal Medicine DNA Profiling Group* – Vācijas Tiesu medicīnas biedrības DNS profila noteikšanas grupa) organizētajās starptautiskajās prasmes pārbaudēs (sadarbība no 2001.gada). TMĢSL 2015.gada jūnijā saņēma sertifikātus par veiksmīgu dalību 2014.gada pārbaudes darbā (kopumā ir pozitīvs novērtējums par visām TMĢSL pielietojamām autosomālajām, X-hromosomālajām un Y-hromosomālajām sistēmām, kā arī traipu identifikāciju). 2015.gada 14. decembrī nosūtīti pārbaudei 2015.gadā veikto starptautisko pārbaudes darbu rezultāti (pārbaudei iesniegti izmeklējumu rezultāti par visām TMĢSL pielietojamām autosomālajām, Y-hromosomālajām un X-hromosomālajām sistēmām, kā arī traipu identifikācijām).
2. Dalība starptautiskās prasmes pārbaudes UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) organizētajos kontroldarbos. 2 reizes gadā. 2015.gadā sakarā restrukturizāciju, laboratorija veica 1 kontroldarbu. Uz doto brīdi nobeiguma fāzē ir otrs UNODC tests.
3. Sadarbībā ar RTU Neorganiskās ķīmijas institūtu veiktas divas starplaboratoriju salīdzinošās testēšanas.

CENTRA 2016.GADA ATTĪSTĪBAS PRIORITĀTES

Neapšaubāmi 2016.gadā visas pūles jāvelta Centra darbības pamatfunkciju nodrošināšanai stingri definējot prioritātes, lai nodrošinātu darbības efektivitāti vidējam termiņam. Jāizstrādā Jaunās politikas iniciatīvas ar mērķi panākt būtisku pavērsienu pamatfunkciju izpildei izmantotās nolietotās infrastruktūras atjaunošanā tādējādi uzlabojot tiesu medicīnisko ekspertīžu kvalitāti un nodrošinot mūsdienīgu darba vidi Centrā strādājošiem. Neatliekami jārisina jautājums par Klīnisko tiesu medicīnisko ekspertīžu nodaļas Maskavas ielā 80, Rīgā pārvietošanu citās telpās. Tāpēc dalību ES un Norvēģijas grantu projektos redzam kā iespēju papildus finanšu līdzekļu piesaistei budžetā, kas prasīs kvalificētu speciālistu piesaisti un aktīvu darbu projektu plānošanā un realizācijā. Tiks uzsākts darbs ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020. plānošanas perioda Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību" 2.2.1.1.pasākuma "Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība" 1.kārtas projektā "Tiesu medicīnas ekspertīzes un izpētes procesu optimizācija un attīstība". Nostiprinot materiāli tehnisko bāzi jārada drošs pamats efektīvai darbībai starpresoru ietvaros ar Tieslietu ministrijas un Iekšlietu ministrijas pārraudzībā esošajām iestādēm, lai tuvākajos gados tiktu izveidots vienots un efektīvs elektronisks tiesu medicīnas ekspertīzes un izpētes process uz jau Centrā izveidotās elektroniskās ekspertīzes un izpētes informācijas sistēmas (EIS) pamatiem Nepieciešams modernizēt Centra mājaslapu, lai ar mūsdienīgu komunikācijas līdzekļu palīdzību varētu sniegt informāciju sabiedrībai par tiesu medicīnas ekspertu kompetencē esošiem jautājumiem, kā arī informēt iedzīvotājus par maksas pakalpojumu veikšanu, tostarp ģenētikas un seroloģijas jomā. Ņemot vērā, ka Centrs ir vienīgā iestāde valstī, kas nodrošina rezidentu tiesu medicīnas jomā apmācību, jārūpējas par apmācību un konsultāciju profesionālās un zinātniskās kapacitātes saglabāšanu un attīstību nodrošinot Centra ekspertiem, kas vienlaicīgi ir arī mācībspēks, iespēju gūt starptautisku pieredzi sadarbojoties ar kolēģiem citās valstīs, jārisina tehnisko iespēju jautājums piedalīties videokonferencēs. Ņemot vērā, ka Centram ir struktūrvienības reģionos – būtiski ir uzlabot informācijas un dokumentu apriti ar galveno biroju Hipokrāta ielā 2, Rīgā, kas prasa ELDIS un EIS uzturēšanu un pilnveidošanu.

Tādējādi 2016.gads būs izaicinājumu un saspringta darba pilns, lai Centra pamatfunkciju un atbalsta funkciju veicēji vienotā komandā turpinātu kalpot sabiedrībai.

PLĀNOTĀ SADARBĪBA RESORA IETVAROS

2016.gadā turpināsies sadarbība ar Rīgas Stradiņa universitātes Tālākizglītības fakultāti rezidentu apmācībā un tiesu medicīnas ekspertīzē iesaistīto speciālistu pēcdiploma apmācību nodrošināšanā un sadarbība ar Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīcas (turpmāk – RAKUS) Sepses un toksikoloģijas klīniku tiesu toksikoloģisko ekspressanalīžu veikšanā, kā arī tiks turpināts sadarbības projekts par tiesu histoloģisko izmeklējumu starplaboratoriju testēšanu ar RAKUS Patoloģijas centru.

Centra Latvijas audu bankas nodaļa sadarbosies ar ārstniecības iestādēm audu ieguves, laboratoriskās izmeklēšanas, apstrādes un izmantošanas jomā ar Valsts Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcu, P.Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcu un RAKUS uz jau 2013.gadā noslēgtā sadarbības līguma bāzes.

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrs
Hipokrāta iela 2, Rīga, LV-1038
www.vtmec.gov.lv